

Üç nazır Ankaraya gelecekler

Balkan misakı, Yunan mebusan meclisine verildi

Misak, çarşamba günü M. Maksimosun nutkunu müteakip tasdik edilecek

Atina 11 (Hususi) — Hükümet ile siyasi fırkalar arasında hasıl olan itilâf üzerine Balkan misakı tasdik edilmek için mebusan meclisine tevdi edilmiştir. Meclis, çarşamba günü içtimasında, hariciye nazırının kısa izahatını dinledikten sonra misakı müzakere ve tasdik edecektir.

Atina matbuatı, hükümet ile siyasi fırkalar arasında hasıl olan itilâfı, büyük bir memnuniyetle selâmlamaktadır.

Bu itilâf, muhalif ve muvafık fırkalar arasında hasıl olmağa başlayan yaklaşıma bir delil olarak telâkki edilmektedir.

Muvafık gazeteler, hiç bir zaman misakın esasları hakkında hükümetle muhalif fırkalar arasında bir ihtilâf mevcut olmadığını, ihtilâfın teferruata ait olduğunu beyan eylemektedir.

Misakı muhalif fırkalar kabul ettiren M. Maksimos
Atina 10 (Hususi) — Hükümetle muhalif fırkalar arasında, Balkan

misakı parlâmentoca müzakere ve tasdik edileceği esnada, hükümetçe yapılacak tebliğin metni üzerinde itilâf hasıl olmuştur. Bu itilâf mucibince hükümetçe yapılacak tebliğin metni şudur:

«Balkan misakının maksadı, âkit devletlerin yalnız Balkan hudutlarının emniyetini teminden ibarettir. Yunanistan, hiç bir takdirde her hangi büyük bir devletle harbe varamaz.»

Bu itilâf üzerine misakın parlâmento tarafından tasdikine muhakkak nazarıle bakılabilir.

Balkan hariciye nazırları mayısta Anarada toplanacaklar

Ankara 10 (Hususi) — Balkan misakının alâkadar devletler tarafından tasdikinden sonra Balkan hariciye nazırları ralarındaki teşriki mesaiyi temin için mayısta Ankarada toplanacaklardır.

Üzüm fiatini korumak için tedbir alınıyor

Merkezi İzmirde olmak üzere kooperatif teşkilâtı yapılmaktadır.

Ankara (Hususi) — İzmir ve Manisada üzüm fiatları son derece düşüktür. Manisadan buraya gelen salâhiyettar bir zatın verdiği malûmata göre, İzmir ve Manisa piyasasında üzümün kilosunu altı kuruşa satılmaktadır. Piyasanın bu derece düşmesine İzmir ihracat tacirlerinin birbirleriyle müsabaka edeceğine düşkün fiatle Avrupaya mal sevketmeleri başlıca sebep olarak gösterilmektedir.

Teknikatıma göre; vaziyetin önüne geçmek üzere üzüm incir gibi ihracat mahsullerimizin değer fiatle ve müstahsile azami menfaat bırakarak satılabilirlerini temin için satış kooperatifleri teşkilâtı yapılması etrafında esaslı ve ciddi tedbirler alınmaktadır.

Fili semerelerini göreceğimiz bu teşkilâtın pek yakında faaliyete geçeceğine muhakkak nazarıle bakılabilir.

Harici ticaretimizde mühim bir dönüm noktası teşkil edecek olan ve iktisadi vaziyette müstahsil lehine pek müfit semereler vereceği muhakkak bulunan bu teşkilâtın bir an evvel vücut bulması cidden temenniye şayandır.

Geçen sene Manisada teşekkül etmiş bulunan «Manisa bağcılar kooperatifi» ihracat işlerinde muvaffak olmuş ve markasını bilü-

mum Avrupa piyasalarına çok iyi tanıtmıştır. Bu sene aynı kooperatifin teşkilâtında olan Turgutluda müteşekkil «Turgutlu bağcılar kooperatifi» de istifade etmiş bulunmaktadır. Manisa bağcılar kooperatifi ile beraber çalışmak ve biri Alaşehir, diğeri Akhisarda olmak üzere iki üzüm satış kooperatifi teşkil olunacaktır. Muameleye başlanmıştır.

Hükümetimizin himayesi altında bulunacak olan yeni kooperatif teşkilâtı faaliyete geçtikten sonra Manisa bağcılar kooperatifi ile müştereken çalışan diğer kooperatifler de bu teşkilâta iltihak edeceklerdir. Bu suretle müstahsillerin doğrudan doğruya menafiini temsil eden umumî teşekkülün de bir an evvel kuvvetlenmesi temin edilmiş olacaktır.

Yeni umumî teşkilâtın merkezi İzmir olacaktır. Umumî teşekkül çalışmaya başladıktan sonra fiat temevvüçlerine mani olunacak, bu teşekkül piyasada kıymetli bir nazım rolü ifa edecektir. Şüphesizdir ki bu sayede mahsullerimizin bir çok şuarsuz hareketler neticesi günden güne azalmış olan revaçları eski mevkiine yükselecektir. Yeni teşekkülün hazırlığı ve ana hatları etrafında Ziraat bankası iktisat vekâleti ile müştereken çalışmaktadır.

İktisadi teşkilât

Vekâletin yeni teşkilâtı lâiyhası bitmek üzeredir

Ankara 11 (Hususi) — İktisat vekâletinin yeni teşkilât hazırlığı bitmek üzeredir. Hazıranda faaliyete geçecektir.

Ticaret müdürlüklerinin lâğvi etrafında çıkarılan şayanın aslı yoktur.

Yeni teşkilâta göre ihdas edilecek olan ofisin merkezi Ankara olacak, İstanbuldaki teşekkül şube halinde kalacaktır. İzmirde de bir şube açılacaktır.

Kayseri fabrikası

Temel atma merasimine iktisat vekili riyaset edecek

Ankara 10 — Mart sonuna doğru Kayseri mensucat fabrikalarından birincisinin temeli atılacaktır. Bu merasime iktisat vekili Celâl beyin riyaset etmesi ve ilk taşı kendisinin koyması muhtemeldir.

Kâğıt fabrikası makineleri de bugünlerde sipariş edilecektir. Vekâlet fabrikasının kurulacağı arazinin tayini işle meşguldür.

Recep bey geliyor

Ankara 10 (A.A.) — Fırka umumî kâtibi Recep bey İnkılâp enstitüsünde dersini vermek üzere salı günü İstanbula hareket edecektir.

Maden kömürü resmi indiriliyor

Ankara 10 — İktisat encümeni kömür resminin tanzili hakkında hükümetin vermiş olduğu kararı tasdik etmiştir.

Ankara mektupları

Pirinç zeriyesi esaslı surette ıslah ediliyor

Nebatları koruma, ipek böcekçiliği ve mütedavil sermaye kanunlarının esası

Ankara 9 (Hususi muhabirimizden) — Büyük millet meclisinin bu seneki içtima devresinde ziraat vekâletince hazırlanmış dört kanun lâiyhası müzakere edilecektir. Salâhiyettar zevatın behemehal kanuniyet kesbedeceğine kuvvetle ümit ettikleri bu lâiyhalar şunlardır:

- 1 — Çeltik «pirinç» kanunu.
- 2 — Nebatları koruma kanunu.
- 3 — Böcekçilik kanunu.
- 4 — Mütedavil sermaye kanunu.

Telefonda kısaca bahsettiğim bu lâiyhaların tafsilâtını bugün veriyorum:

Çeltik kanunu

Memleketimizde mühim bir yer tutmuş olan pirinç ziraatinin ıslahı ve ilerilemesi maksadile evvelce ziraat vekâleti tarafından bir «çeltik kanunu» hazırlanmıştır. Bu ziraatin umumî sıhhati bozmayacak şekilde inkişafının temini için sıhhi ve ziraî noktaların telifi yolunda ziraat vekâleti ile sıhhiye vekâleti arasında vukubulan temas ve müzakereler ikmal edilmiş ve son defa kanunda icap eden tadiller yapılarak lâiyha son şeklini almıştır.

Lâiyhanın son şekline göre; çeltik ziraatinin ruhsat, suların idare ve tanzimi, umum ziraati kontrol gibi mühim işleri mahalli en büyük mülkiye memurunun reisliği altında teşkil olunacak komisyonlara verilmiştir. Kanun bu komisyonlara muhtelif cephelerden varidat membarları da temin etmektedir.

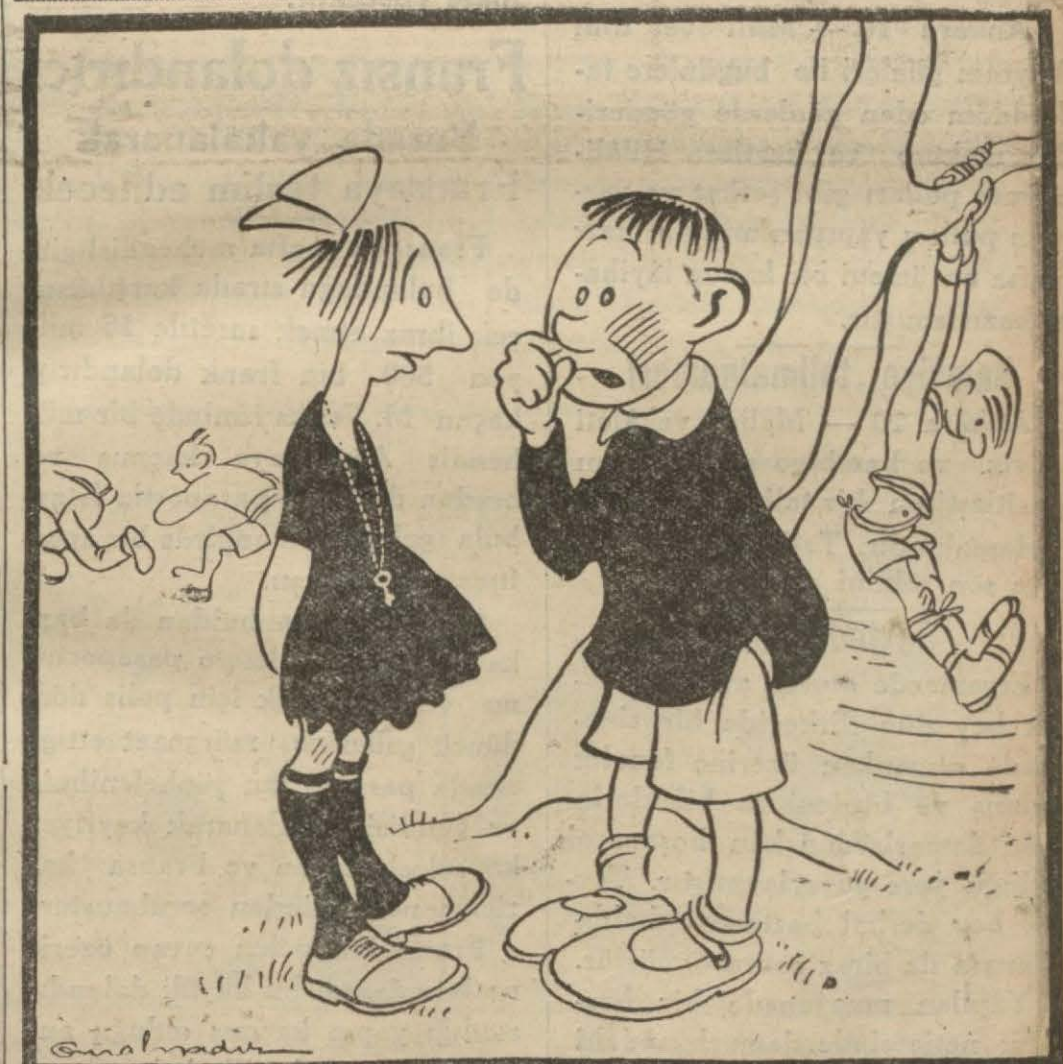
Ziraat vekili Muhlis bey

Kanun hükümlerine göre; çeltik ziraati ile meşgul olacak çiftçilerin riayete mecbur oldukları bir çok sıhhi hususlar da vardır. Bu ziraatte çalışan ameleye; çiftlik veya arazi sahibi muntazaman kinin tevzi edecektir. Amele ikametgâhlarının pencerelerine sivri sineklerin girmesine mani olmak üzere sık örgülü tel kafesler konacaktır. Bu suretle amelenin sıtmaya tutulmasının önü alınmaktadır.

Kanun amelenin mesai saatini de tayin etmektedir. Sivri sineklerin çıkma zamanı, yani güneş batmak üzere iken hiç bir amele tarlalarda çalıştırılmıyacaktır.

Kanunun mühim bir noktası da kesif ziraat yapan mıntakalarda «kesik sulama» usulünün tatbikini temin etmiş olmasıdır. Bu sayede sıtma tahribatının önüne geçilmiş ve çeltik ziraati de mesafe

[Devamı 2 inci sahifede]

- Senin annen zayıf mı, şişman mı?
- Bilmem, sabahtan beri görmedim!

Köprü üstü cinayeti

Ali Fedai efendinin dün muhakemesi yapıldı

Anadolu ajansında daktilo matmazel Suzanı köprü üstünde tabanca ile öldürmekten suçlu ajans memurlarından Ali Fedai efendinin muhakemesine dün ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü celsede şahit hamal Musa ile diğer bir kaç şahit yüzleştirileceklerdi. Fakat şahitlerin hepsi gelmemiş olduklarından yüzleştirme yapılamamıştır.

Maznun vekili evvelce matmazel Süzanın, Fedai beyin evine giderek karısına şantaj yaptığını, Süzanın başka bir sevgilisi olduğunu ve onunla bir defa da Bursa'ya kaçmış olduklarını iddia ederek bunun da şahitleri olduğunu ve bunların çağırılmalarını istemiştir.

Müddei şahsi vekili Sadi Rıza bey, bu talebe itiraz ederek:

— Bir müteveffanın filân ve filânla görüştüğünü tesbit için böyle bir şey olmaz. Bunu iddia eden suçlu tarafının bu tarzda müdafası kabul edilmez sanırım, demiştir.

Mahkeme, bu şahitlerle diğer gelmeyen şahitlerin celplerine karar vererek muhakemeyi nisanın yedinci gününe bırakmıştır.

Silah taşıma yasağı lâihası

Ankara 10 — Dahiliye vekâleti silah taşımak yasağı hakkında yeni bir lâihâ hazırlamaktadır. Bu lâihaya göre yasak olmayan silahların taşınması için müsaade verilmesi hakkı milli müdafaa vekâletine bırakılmaktadır. Lâihâda silah satışlarına dair hükümlerle yasak silahları taşıyanlara ait cezai hükümler bulunmaktadır.

İtalya ile ticaret muahedesi

Ankara 11 (Hususi) — Türkiye ile İtalya arasında ticaret muahedesi müzakeresi için üç ay kadar evvel hariciye vekâleti umumî kâtibî Numan Rifat beyin riyasetinde Romaya giden heyetten gelen haberlere göre, heyet dün Ankara'ya dönmek üzere hareket etmiştir.

Sumer Bank umumî heyeti

Ankara 10 — Sumer Bank hissedarlar umumî heyeti bu ay içinde toplanacaktır. Bankanın bilançoları hazırlanmaktadır.

Şefkat pulları

Ankara 10 — Millî ve dinî bayram günleri ile bugünlere takaddüm eden günlerde gönderilen mektup ve kartlara Hilâli-ahmer pulları gibi şefkat ve yardım pulları yapıştirilmesine dair nafia encümeni bir kanun lâihâsı hazırlamıştır.

Kambiyo talimatnamesi

Ankara 10 — Maliye vekâleti döviz ve kambiyo muamelâtını basitleştiren bir talimatname hazırlamaktadır. Talimatname henüz son şeklini almamıştır.

Sekteden öldü

Etyemezde oturan avukat Tefik bey dün Sirkeçide bir sinemada otururken üzerine fenalık gelmiş ve birdenbire bileklerindeki damarlardan kan boşanarak olduğu yere yuvarlanmıştır. Tefik bey derhal hastaneye kaldırılmışsa da biraz sonra ölmüştür.

Yapılan muayenede bir hastalık neticesinde damarlarındaki kanın fazla tazyik yaparak damarı patlattığı ve bu yüzden öldüğü anlaşılmıştır.

Bu Sabahki Telgraflar**Terki teslihat ve İngiltere Fransanın ingiliz tekliflerini reddedip etmediği hariciye nazirından soruldu**

Londra 10 (Hususi) — Silâhları bırakma meselesinde bir anlaşma zemini bulmak için Paris, Berlin ve Romayı ziyaret eden lord Edenin vazifesinde muvafak olduğu hakkında Londra siyasi mahafilinde de veran eden şayialar, Avam kamarasında bir makes bulmuştur. Bu meseleye dair amele fırkası mebuslarından birinin sorduğu suale hariciye nazırı Sir John Simon şu cevabı vermiştir:

— Silâhları bırakma meselesi hakkında 29 kânunusani tarihli muhtıramızda ileri sürdüğümüz tezi izah etmek ve en belli başlı üç devletin bu tekliflerimiz hakkındaki fikir ve mütalâalarını doğrudan doğruya bir temas ile öğrenmek için Paris, Berlin ve Romaya gitmiş olan mihrîhas nazırı lord Eden Londra'ya dönmüştür. Bu ziyaretlerin verdiği neticeler mühimdir. Maamafih İngiltere

re hükümeti, bütün alâkadar büyük devletlerin noktai nazarını henüz tamamile öğrenmemiştir. Bu itibarla şimdiden parlâmentoda beyanatta bulunmağı münasip görmüyor.

Bunun üzerine amele mebuslarından Thorne nazıra şu suali sormuştur:

— Fransanın silâhları bırakma teklifini açıktan açığa reddettiği hakkında gazetelerde çıkan haberler doğru mudur?

Sir John Simon bu suale, şu cevabı vermiştir:

— Bu şekilde bir rapor almadım. Fakat bunun bu şekilde tamamile doğru olduğunu zannetmiyorum.

Diğer muhtelif işler için talep edilen tahsisat müzakere edilirken, lord Edenin vazifesi hakkında diğer bazı sualler sorulmuş ve amele fırkası lord Edene verilen son vazifeyi tenkit ve muahaze et-

mek istemiştir.

Nazırlardan mürekkep olan silâhları bırakma komisyonu, lord Edenin Paris, Berlin ve Romaya yaptığı seyahatin verdiği neticelere dair olan raporu dinlemek için evvelki gün toplanmıştır. Londra mahafilinde söylendiğine göre Almanya ve İtalyanın bu meselede hattı hareketi kâfi derecede tavazzuh etmiştir. Yalnız Fransa hükümetinin cevabı beklenmektedir. Fransanın cevabı ancak gelecek hafta gelecektir. Fransada son siyasi buhranın Fransız cevabını geçiktirdiği Londra mahafilinde teslim edilmektedir. Maamafih Fransanın cevabı daha ziyade geciktirmemesi lâzım geldiği de ilâve edilmektedir. Çünkü terki teslihat konferansı bürosu 10 nisanda toplanmak lâzım geliyor. Taymis gazetesine göre hiç bir devlet yeni bir teahhura taraftar değildir.

Fenerbahçe kulübü

Fahrî reisliğe Saracoğlu Şükrü bey intihap ediliyor

Fenerbahçe klübünde cuma günü bir toplantı yapılacak ve klübün fahrî reisliğine adliye nazırı Saracoğlu Şükrü bey intihap edilecektir. Saraç oğlu Şükrü beyin Fenerbahçe klübü fahrî reisliğine intihabı, yalnız Fenerbahçelileri değil, bütün sporcuları sevindirecektir.

Saracoğlu Şükrü bey, spora derin alâka ve muhabbetile tanınmış bir zattır.

Pire baş şebenderliği

Ankara 11 (Hususi) — Münhal bulunan Pire baş konsolosluğuna merkezde baş konsolos ve zat işleri şefi Kâmil Mümtaz bey tayin edilmiştir. Tayin, âli tasdiğe ictiran etmiştir.

Zat işleri şefliğini muhasebe müdürü Abdülkadir bey vekâleten idare edecektir.

Fransız dolandırıcı

Burada yakalanarak Fransaya teslim edilecek

Fransada nafia mühendisliğinde bulunduğu sırada karşılıksız çek ibraz etmek suretile 15 milyon 500 bin frank dolandırıp kaçan M. Feliks isminde bir mühendis Amerikaya kaçmış ve oradan da sahte pasaportla İstanbul'a gelerek Cihangirde bir apartman kiralamıştı.

M. Feliks İstanbul'dan da başka yere gitmek üzere pasaportunu vize ettirmek için polis dördüncü şubesine müracaat ettiği sırada pasaporttan şüphelenilmiş ve kendisi yakalanarak keyfiyet konsoloshaneden ve Fransa hariciye nezaretinden sorulmuştur.

Fransadan gelen cevap üzerine bu adamın bu büyük dolandırıcılığı yapıp kaçmış olduğu anlaşılarak tevkiif edilmiştir.

M. Feliks Fransız hükümetine teslim edilecektir.

Mahmut Esat beyin**ikinci dersi**

Hatip, Türk milletinin yüksek seviyesini ve tekâmülünü anlattı

Eski adliye vekili Mahmut Esat bey dün İnkılâp kürsüsünde ikinci dersini vermiştir. Mahmut Esat beyi dinlemek için binlerce genç üniversite salonunu doldurmuştu. Mahmut Esat bey üniversiteye gelince gençler etrafını sarmışlar ve birlikte salona girmişlerdir. Mahmut Esat bey hülâsa olarak demiştir ki:

— Türküm. Türküm ve milliyetçiyim. Fakat biz o milletin çoçuyuz ki 10 bin yıla yakın bir tarihimiz var. Bu tarih bugünü de, yarını da, öbür günü de aydınlatacak.

Ben şuna inanıyorum ki fikirleri okumaktan, mütalâadan, tenkitten kaçmanlar yalnız zayıf fikirlerdir. Kuvvetli fikirleri dünyada yenebilecek hiç bir kuvvet yoktur. Bir kuvvet vardır: O fikirlerin daha kuvvetlisi...

Mahmut Esat bey «seviye ve tekâmül nazariyesinden bahsetmiş ve demiştir ki:

— Bir seviye ve tekâmül nazariyesi var: Meselâ cumhuriyetten bahsedilirken «gayet iyi. İyi ama efendim, milletimizin seviyesi müsait değildir», veya «çok doğru, fakat henüz milletimiz tekâmül etmemiştir» gibi sözlerle seviye ve tekâmül nazariyesini ileri sürenler ya yeni medeniyetin zararını görecektir olanlar ve yahut bundan faydalanmayacak olanlardır.

Abdülhamit te parlâmento için: «— Efendim çok doğru. Ben de sizinle beraberim. Fakat milletin seviyesi müsait değil» derdi.

10 bin yıllık tarihe bakan bir millet seviyesiz mi?»

Mahmut Esat bey Türk milletinin yüksek seviyesini ve tekâmülünü anlatmış, dakikalarca alkışlanmıştır.

Casusluk meselesi

Pariste vukubulan bir cinayetin iç yüzü

Londra 8 (Hususi) — Bir kaç ay evvel Marsilya valisi M. Canseret Pariste, metresi Germaine d'Anglement tarafından öldürülmüştü. Bu muhakemeye yakında başlanacaktır.

Bu meselenin yalnız bir aşk faciasından ibaret olmadığı, çok meraklı safhaları bulunduğu anlaşılıyor.

Matmazel Germaine harp senelerinde Entelicens servis hizmetinde imiş. Maktûde ise harp zamanında bazı Fransız ve düşman siyasi ricali arasındaki münasebata dair mühim vesikalar varmış. Cinayeti müteakip bu vesikalar ortadan kaybolmuştur. Katilin bunları elde ettiği anlaşılıyor.

Mahkemede dinlenecek şahitler arasında M. Caillaux ve Lloyd Georges vardır.

Zevce katili

Destan İzmirde yakalanarak Ankara'ya gönderildi

Osmaniyeli Destan isminde bir katil İzmirde yakalanmıştır. Bir adı da Mustafa olan bu adam, seyyar ekmekçilik yapıyordu. Geçen sene Ankarada Kadriye hanım isminde genç karısını kıskançlık yüzünden bıçakla öldürmüş ve ortadan kaybolmuştu. Destan, cinayeti işlediğini itiraf etmiş ve jandarma muhafazasında Ankara'ya gönderilmiştir.

Akdeniz üniversite merkezi

Ankara 11 (Hususi) — Niste teşekkül eden «Centre universitaire mediterranean» yani «Akdeniz üniversite merkezi» nde Türkiye ile Fransayı birbirine daha iyi tanıtmak üzere hukuk mektebi müdürü Cemil beyin Nise gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Cemil bey orada konferanslar verecektir.

Ankara mektupları

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

hususunda sıkı kayıtlardan kurtulmuş olacaktır.

Nebatları koruma kanunu

Meclise verilmek üzere bulunan bu kanunda; nebatları koruma işi üç safhadan mütalâa edilmektedir:

1 — Memleket içinde mahsul-lerimize zarar veren böcek ve hastalıklarla esaslî mücadele.

2 — Yabancı memleketlerden, memleketimize yeni bir takım böcek ve hastalıkların bulaşmamasını temin için tedbir ittihazı.

3 — Yabancı memleketlere sevkolunacak ziraat mahsullerimizin temiz bir halde ihracını temin.

Birinci ve ikinci maddelerde yazılı hususları temin etmek için muhtelif liman ve hudut gümrüklerinde nebatları kontrol ve temizleme müesseseleri vücuda getirilecektir. Yabancı memleketlerden memleketimize gelecek olan nebat ve mahsulât muayyen limanlardan gelecek ve o limanlarda kurulacak kontrol müesseseleri tarafından fennî muayeneye tabi tutularak icabında dezenfeksiyon yapılacaktır.

Bu müesseselerin kurulması için de ziraat vekâletince ayrı bir kanun lâihâsı hazırlanmıştır.

Böcekçilik kanunu

Mühim bir istihlal şubemiz olan ipek böcekçiliği sanatının ilerlemesi için yeni esaslara göre ve bugünkü ihtiyaçları tamamen karşılayacak bir şekilde bir de «ipek böcekçiliği kanunu» lâihâsı hazırlanmaktadır. Henüz proje halinde bulunan bu kanun lâihâsı mühim esasları ihtiva etmektedir. Bu lâihâ da bu sene çıkarılmak üzere yakında meclise sevkolunacaktır.

Mütedavil sermaye kanunu

Ziraat vekâleti üreme işleri ile yani fidanlık, tohum üretme çiflikleri ve saire gibi müesseselerini daha nafi bir şekilde işletebilmek için yeni esaslar tesbit etmiştir. Tesbit olunan esaslara göre bu işlerin müesseselere mütedavil sermaye verilmesi ile kaim olunacağı neticesine varılmış ve bunun için de bir kanun lâihâsı hazırlanması zarureti hasıl olmuştur. — A. Cemalettin

Bir mermi patladı

Bir genç öldü, iki çocuk da yaralandı

Salihlide 18, 19 yaşlarında bir genç bahçede çalışırken topraklar içinde bulunduğu bir mermiyi kuralarken ansızın elinde patlamış ve kendisinin bir kolunu koparmış ve vücudunun müteaddit yerlerinden olmak üzere 18 yerinden yaralanmış, kendisinden başka etrafında merminin ne olduğunu anlamak için bakan iki çocuk ta yaralanmıştır. Bitkin bir halde yere yuvarlanan genç iki dakika sonra ölmüş ve küçükler de tedavi için Manisa memleket hastanesine gönderilmiştir.

Mayi mahrukat inhisarı

Ankara 10 — Gümrükler encümeni müsteşar Adil beyin huzurile toplanmış mayi madeni mahrukat ve madeni yağlar inhisarı hakkındaki lâihâyı görüşmeye başlamıştır. Encümen müteakip içtimada sanayi umumî müdürünün bulunmasına ve kendisinden izahat alınmasına karar vermiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Şahadetname ticareti

Universite, şimdilik, boşa duran yaldızlı bir kubbe gibidir: Desteği yok!

Büyük mütehasşıs geldi, yüksek dersler veriyorlar. İlim seviyesi eskiye nazaran, yüz misli yukardadır. Fakat, işitiyoruz ki bu profesörler, takrirlerinin anlaşılmağından şikâyet ediyorlarmış.. Hakları var.

Universiteyi dolduran talebenin tahsil seviyesi, tam bir üniversite derecesi değildir. Lise tahsilimiz çok zayıftır.

Gittikçe de zayıflıyor. Üniversitenin seviyesini yükseltmeğe uğraştığımız sırada - aksi gibi - üniversiteye talebe hazırlamakla mükellef mekteplerin seviyesi aşağılaşıyor.

Liselerden çıkan talebe, on beş, on, beş, hattâ yirmi sene evveline nazaran daha cahildir.

Bu tedenni ve inhitatın sebebi şudur:

Memlekette diploma ticareti çok revaç buldu!..

İzah edelim:

Tahsile rağbet arttı. Maziye nazaran, tahsil etmek isteyenlerin adedi çok fazladır. Gençler mektep kapılarından geri dönüyorlar. Devlet mektepleri bu fazla heves ve isteği maalesef karşılamıyor. Resmî mektepler tıklım tıklım dolu.

Eskidenberi maarif işini benimsemiş bazı hayırlı zevatin, şahsî servetlerini feda ederek açtıkları ve fedakârlıklarla idameye çalıştıkları bir kaç iyi hususî mektep de rağbet kazanmış, dolmuştu. Millet gençliğinin mektep ihtiyacını gören bazı zevat, bu manzara karşısında, mektep açmanın kârlı bir iş olduğunu gördüler. Hususî mekteplerin adedi arttıkça arttı.

Bu hususî mekteplerin sırf memleket maarifine hizmet maksadile açıldığını kabul edemezsek mazur görülmeliyiz. Bunlar arasında, sadece para kazanmak kastile tesis edilenler pek çok olursa gerek..

Maarif işinde para kazanmak arzusu meşru sayılabilir. Hem çocukları okutmak, hem de bu yüzden ticaret etmek, memleket için hayırlı bir teşebbüs bile addedilebilir.

Elverir ki bu müesseselerde vatan evladı hakikaten tahsil etsin..

İşitiyoruz ki vaziyet fecidir: Hususî mektep açmak, kolay diploma elde etmek demekmiş.

Devlet mekteplerinde sınıf geçemeyen, şahadetname alamayan talebe, diploma almak şartile bu ücretli hususî mektepleri tercih ediyorlar, hattâ bu kolay sınıf geçirmek rekabeti karşısında devlet

[Devamı 4 üncü sahifede]

Akşamcı

ŞEHİR HABERLERİ

Gazi köprüsü

Münakasa ilânının gecikmesine sebep nedir?

Gazi köprüsüne ait inşaat münakasasının yakında ilân edileceğini yazmıştık. Münkasanın bugüne kadar ilân edilmemesinin sebebini tahkik ettik. Köprünün projesi Fransız köprüler mütehasşısı M. Piju tarafından tanzim edilmiş ve Fransa nafia nezareti heyeti fenniyesi de projeyi tetkik etmişti. Belediye, münakasayı ilân edebilmek için M. Pijunun projesini tetkik ve tastik edilmek üzere nafia vekâletine göndermişti. Nafia vekâleti projenin bazı kısımlarına itiraz etmiş, ve tadilini ileri sürmüştür.

Bunun üzerine proje, mühendis mektebi profesörlerinin hakemliğine terkedilmiştir. Mühendis mektebi profesörleri projenin tetkikatını ikmal etmek üzere dirler. Proje hakkında verilecek rapordan sonra vekâlet veya belediye fen heyetlerinden birinin noktai nazarı kabul edilecek ve bundan sonra köprü münakasaya konacaktır.

Eyüp tramvayı

Caddenin yeni istikameti kararlaştırıldı

Eminönü ile Eyüp arasında, ileride inşa edilecek tramvay hattı için belediyenin büyük bir caddeye açmağa karar verdiğini yazmıştık. Belediye bir taraftan burada tramvay güzergâhına esas teşkil edecek caddede istimlak ile meşgul olurken diğer taraftan bazı inşaat sahipleri yeniden bina yapmak için belediyeye müracaat ediyorlar.

Belediye ileride istimlakten mütevellit büyük borca girmemek için, caddenin yeni istikametini tayine karar vermiştir. Bu hususta harita şubesinin hazırladığı plân şehir meclisince tastik edilmiştir.

Bir kaldırımcı tevkif edildi

Şükriye isminde bir kadın Mahmutpaşa ve Sultanhamamı civarında dükkânların önünde dolaşarak kaldırımcılık suretile dükkânlardan eşya aşırıştır.

Polis merkezi Şükriyeyi cürmü meşhut halinde yakalıyarak Sultanahmet sulh ceza mahkemesine teslim etmiştir. Kaldırımcı kadın mahkemenin tevkif kararile istinat hâkimine verilmiştir.

Azgın bir inek

Hasköyden kaçtı, Beyoğlunda yakalanabildi

Evvelki gün bir inek İstanbulu altüst etmiştir. Ahmet efendi isminde birine ait bir ineği mezbahaya götürürlerken Hasköy civarında hayvan bir şeyden ürkmüş ve birdenbire çobanın elinden fırlayarak geriye dönüp alabildiğine koşmaya başlamıştır.

Çoban uzun müddet hayvanı yakalamak için arkasından koşmuşsa da kabil olamamış, azılı inek bütün hızile sağa, sola saldırarak Kasımpaşaya kadar gitmiştir.

Ağzından köpükler saçılan inek Kasımpaşa çarşısına dalınca ahali birbirine girmiş, herkes hayvanın önünden kurtulmak için kaçışmağa başlamışlardır. Burada da bir çok kimseler ve polisler hayvanın arkasına takılmışlarsa da bir türlü yakalamak kabil olamamıştır. İnek Kasımpaşa caddelerinde bir müddet sağa sola saldırdıktan sonra bu defa da yokuşu tırmanarak Beyoğluna çıkmıştır.

Beyoğlu caddesinde de bir müddet kaçışma ve kovalama devam etmiş, merkezin polisleri etrafı sarmışlar ve nihayet yan sokaklardan birinde azılı ineği yakalamak kabil olmuştur.

Helva yerine..

Arabanın içinde 188 kilo kaçak et bulundu

Evvelki gün bir adam helva taşımağa mahsus kapalı bir araba ile Samatya caddesinden geçerken polisler görmüşler ve şüphelenerek arabayı durdurup sınıski kapatılmış olan kapakları açılınca içinde 188 kilo kaçak et dolu olduğunu görmüşlerdir. Etler müsadere edilmiştir.

Yapılan tahkikat neticesinde arabanın Salih isminde bir helvacıya ait olduğu ve bunların bu kapalı arabaya kaçak et doldurarak helva taşıyormuş gibi ötede beride dolaştırıp gizlice sattıkları anlaşılmıştır. Tahkikat devam ediyor.

Dört esrarkeş yakalandı

Tophanede Fezyi isminde birinin evinde Ali, Lebazel, Neşet ve Hiristo isimlerinde dört kişi karşı karşıya kabaklarla esrar içerlerken cürmü meşhut halinde yakalanmışlardır. Odada bir dolap içinde bir çok ta esrar bulunmuştur.

Esrarkeşlerle evin sahibi Fezyi evraklarla birlikte adliyeye teslim edilmişlerdir.

Rontken

Belediye bütün hastanelere birer makine alıyor

Tababette rontken teşhisi ve tedavisinin ehemmiyeti günden güne artıyor. Fakat bir çok kimseler rontken muayenesi yaptırmak için mütehasşısına on, on beş lira veremiyorlar. Belediye, Beyoğlu hastanesine yirmi bin lira kıymetinde en son sistem bir rontken cihazı almıştır. Bu makine, münhasıran hariçten müracaat eden hastaların - filmi getirmek şartile - muayenelerile meşguldür. Fakir oldukları hastane başhekimi tarafından takdir edilenler için film de hastane tarafından meccanen verilmektedir. Belediye, meccanen rontken muayenesini diğer hastanelere de teşmil etmeğe karar vermiştir.

Bunun için Cerrahpaşa hastanesine bir makine sipariş edilmiştir. Yakında Haseki hastanesi için de bir rontken cihazı alınacaktır.

Aynı zamanda Yerebatandaki verem dispanserine de bir cihaz daha konmuştur. Bundan başka belediye, Kadıköy, Üsküdar da birer rontken cihazı daha tedarik etmeğe karar vermiştir. Belediye bu rontken cihazlarının tesisile şehir halkına büyük bir hizmet ifa etmiştir.

İki hamal

Müşteri yüzünden kavga ettiler biri, yaralandı

Evvelki gün Karaköy rıhtımına yanaşan bir vapurdan yolcular çıkarken Ahmet ve çolak Ahmet isimlerinde iki hamal iskelede bir yolcunun eşyasını çıkarmak yüzünden kavga etmişlerdir.

Çolak Ahmet birdenbire yolcunun eşyasını alıp yürümeğe başlamış, bu sırada diğer Ahmet koşarak çolak Ahmedin sırtından eşyayı indirmiş ve kendisi götürmek istemiştir. Eşya sahibi bu kavgacıların elinden eşyasını alıp başka bir hamala vermiş ve savuşmuştur.

Inatçılık yüzünden ellerindeki eşyayı da kaybeden iki hamal birbirilerine girmişlerdir. Etraftan yetişenler de bunları ayırmağa muvaffak olamamışlardır. Kavga esnasında bunlardan çolak Ahmet bir bıçak çekerek diğer Ahmed'i muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralamıştır. Yaralı Ahmet hastaneye kaldırılmış, diğer Ahmet yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Bir çırpıda

İnkılâp dersleri ve halk

İnkılâp kürsüsünün ateşli habibi İzmir mebusu Mahmut Esat beyle görüşüyorduk.

Mahmut Esat bey:

— Bilmiyorum.. diyordu.. İnkılâp derslerine niçin halk bırakılmıyor? İnkılâpta bir hamalın da, bir amelenin de emeği vardır. Kendi inkılâbını, kendi emeğinin dersini onlar da dinlemek ister..

Gözlerinde enerji taşıyan inkılâp adamının bu sözleri gayet yerindedir. Dün gelen Ankara telgraflarında hükümet merkezinde bir inkılâp enstitüsü kurulacağı bildiriliyordu. Bu telgrafta inkılâp derslerini dinlemek isteyen halka azamî kolaylık gösterileceği bilhassa işaret ediliyordu.

Buna mukabil İstanbulda halkın derslere girmesine mâni olduğunu görüyoruz. Şunu hatırlatalım ki inkılâp kürsüsü sadece bir mektep kürsüsü değil millet kürsüsüdür.. Her vatandaş bu kürsüden yükselen sesi - istediği zaman - işitebilmelidir. Vazifemiz inkılâp dersine halkı sokmamak, halkı inkılâbımızın tarihini dinlemekten menetmek değil, bilakis halkı inkılâp felsefemizi, inkılâp tarihimizi dinlemeğe teşviktir. İnkılâp kürsüsünün bir mektep kürsüsü olmadığı, bir millet kürsüsü olduğunu yukarıda söyledik.

Çünkü inkılâp dersi, hukuk gibi, fen gibi, edebiyat dersleri gibi birer mektep dersi değildir. İnkılâp dersi bütün milletin karşısında bağıra bağıra söylenecek bir millet dersidir. Bu ders bir kitlenin kendi davasıdır. Bir millet davasıdır. Bir camia davasıdır. Binaaleyh kitlenin, camianın, milletin huzurunda söylenmelidir. İstanbul inkılâp enstitüsünde münevver gençlikle beraber halkı da omuz omuza görmek istiyoruz.

Hikmet Feridun

Soğan tacirleri de birlik yapıyorlar

Geçenlerde patates tacirlerinin aralarında birlik yaptığını bahsetmiştik. Son günlerde soğan tacirleri de fiatları tanzim etmek maksadile bir birlik yapmışlardır.

İrtihal

Müteahhit merhum İsmail bey zade Sabri beyin mahtumu İsmail bey kısa bir hastalığı müteakip daha pek genç yaşında vefat etmiştir. Perşembe günü Osmanbeydeki ikametgâhından kaldırılarak Yahya efendi hatiresindeki aile makberesine defnedilmiştir. Sabri bey arkadaşımızın bu büyük kederine candan iştirak eder, gerek kendisine, gerek kederli ailesi efradına en samimi taziyelerimizi beyan ederiz.

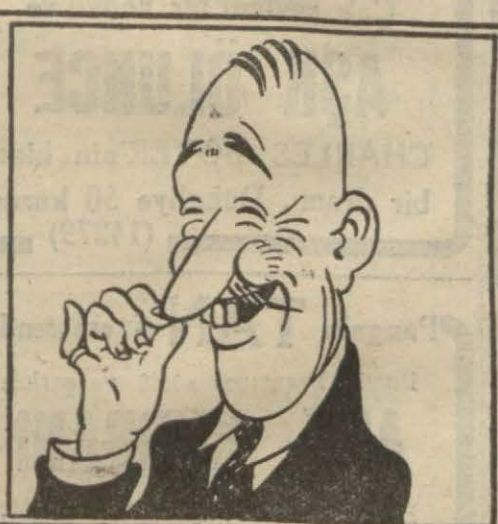
Mevlâ rahmet eyliye.

Amca bey evlenme memuru !..

— İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

A. B. — Rica ederim susalım efendiler, nikâh merasimine başlıyorum:

... Kızım, desti izdivacinıza talip olan şu Mahmut efendiye zevçliğe kabul ettiniz mi?..

Gelin hanım — Ettim efendim! A. B. — O halde ben de madde mahsusasına tevfikân nikâhınızı akdettim!

Damat bey — Fakat bu nasıl nikâh memur bey, niçin bir defa da bana sormadınız?..

A. B. — Ne diye sorayım dostum, gelin hanımın iki apartmanı olduğunu haber aldık!..

İttihat ve Terakki tarihinde esrar perdesi

Yakup Cemil niçin ve nasıl öldürüldü

Muharriri: M. R.

O günlerde harp münasebetile hergün meclisi vükelâ toplanıyordu. Reşit bey bir gün mecliste bir vesile düşürerek diğer nazırların huzurunda Nazım paşaya dedi ki:

— Zati devletinizin «İttihat ve Terakki» nin ileri gelenlerinden Enver ve Cemal beyleri mühim askerî vazifelerin başında çalıştırdığınızı işittim. İttihatçıların en maruf olan bu iki uzvuna nasıl memuriyet veriyorsunuz?

Nazım paşa, Reşit beyin bu aleyhine ve müahaze edici suali karşısında hiddet etmekle beraber aynı zamanda dahiliye nazırı ile diğer vükelâyı tatmin etmek lüzumunu hissetti ve şu cevabı verdi:

— Her ikisi de politika ile meşgul olmayacaklarına dair bana söz vermişlerdir. Bu sözlerine inanmamaktan, namuslarındaki şüphe etmekten sizi menederim!

Reşit bey, bu sert cevabı makul ve amelî bulmadı, fikrini izah etmek lüzumunu hissetti. Ve meclisi muhatap ittihaz ederek dedi ki:

— Siyaset sahasında, hususile siyasi emel ve ihtiraslar uğrunda verilen bu kabil sözlerin kıymeti muhtacı münakaşadır. Maa-fih bu noktada ısrar etmiyeceğim. Burada bizim için iki şey vardır:

Şayet «İttihat ve Terakki» nin tekrar iktidar mevkisine gelmesi lâzımsa bize terettüp eden vazife, mevkimizi terk ederek «İttihat ve Terakki» nin bizi istihlâf etmesi lüzumunu zati şahane arz etmektir. Aksi takdirde «İttihat ve Terakki» nin memleket hakkında muzır olduğuna kani isek bizim yerimize gelmelerine mani olmak ta vazifemizdir.. Binaenaleyh böyle tereddüt-lü hareket etmekten bu iki şıktan birisini tercih ederek bir karar verelim.

Nazım paşadan başka diğer vükelâ, hep birden cevap verdiler: — «İttihat ve Terakki» ye emniyet caiz olmaz! Ne yapmak icap ediyorsa yapmalıyız.

Reşit bey sözüne devam etti:

— Bendeniz, ittihatçıların verdikleri bu kabil sözlere memleket hesabına da, kendi hesabıma da itimat etmekte mazurum! Gözüm açık olarak, bile bile felâkete sürüklenmek fikrinde değilim. Sonra şahsım ve ailem hesabına da böyle bir akibete katlanmağa razı değilim. Biz kendimizi bile bile ateşe atsak bile, ailemiz efradını felâket ve sefaletle sevketteğe hakkımız yoktur. Çünkü ittihatçıların, fırsat bulurlarsa, bizi hepimizi imha edeceklerine emin olunuz!

Vükelânın lisanlarını bağlayan korkular..

Reşit bey, bu cevabı hem Nazım paşanın hareketini tenkit ve muahaze ediyor, hem de arkadaşlarını bir «İttihat ve Terakki tehlikesi» ne karşı müteyakkız ve tedbirli davranmağa davet ediyordu.

Vükelânın ekserisi, dahiliye nazırı Reşit beyin bu teklifinden esas itibarile memnun olmuşlardı. Hele son zamanlarda Nazım paşanın meclisteki müte' kim tavırları, her meselede arkadaşla-

rından aykırı bir vaziyet alması, ittihatçılarla anlaşığı rivayetlerinin de veran etmesi kabinedeki arkadaşlarını Nazım paşa aleyhine döndürmüştü. Artık bu sebeplerden dolayı vükelâdan çoğu, harbiye nazırına itimat etmek istemiyordu. Fakat, Reşit beyden başka diğer vükelâdan hiç biri, ne Nazım paşa ile bu tarzda münakaşaya girişmek istiyor, ne de «İttihat ve Terakki» nin aleyhinde kati bir karar vermek cesareti ni kendisinde görebiliyordu.

Bir kısım vükelâ da, meclisi vükelâda müzakere edilen diğer bütün meseleler hakkında - bilâistisna - mütalâalarını söylemekten ve verilecek karar üzerine müessir olmaktan çekinmedikleri halde, hükümetin mevcudiyet ve devamına taallük eden - Kâmil paşa kabinesi için - bu en mühim mevzu karşısında ağız açamıyorlardı!

Çünkü mecliste hâkim olan en kuvvetli haleti ruhiye, vükelânın birbirlerine karşı emin bir vaziyette bulunmamları, orada söylenecek sözlerin derhal ittihatçıların kulağına gideceğinden korkmaları idi!

Birbirlerine yan bakan, birbirlerinin siyaset ve düşüncelerine karşı samimî ve müzahir olmıyarak ağır bir hava altında bunalan bir kabinenin müttehit bir program etrafında birleşmesi imkânı yoktu. İşte bu korku da, bu tesanüslükten ileri geliyordu.

Fakat - tatbikinden evvel - meclisin bu kararını ittihatçılara kim bildirebilirdi? Nazım paşanın vaziyeti, kabinedeki diğer nazırlardan daha vazih.. Harbiye nazırı, ittihatçılara, bilhassa asker olan İttihat ve Terakki erkânına, geniş bir itimat beslediğini, hattâ onlara karşı himayekâr bir tavır aldığını, dahiliye nazırına verdiği cevapla - müevvelen olsun - söylemekten çekinmemişti. O halde harbiye nazırının mecliste «İttihat ve Terakki» aleyhine ittihaz edilecek karara ses çıkarmasa bile, ittihatçıları himaye edecek tedbirlere baş vurmakla, hükümetin faaliyetini işkâl edeceği tahmin edilebilirdi. Bahusus idare-i örfiyenin ve divanı harbin en büyük âmiri olan Nazım paşanın verilecek bu kararları ne dereceye kadar tatbik ettirebileceği de şüpheli idi.

(Devamı var)

irtihal

Bozkurt Türkiye umum sigorta şirketi müdürü Abdi Vehbi, tüccardan Mustafa Mehmet ve Abdi Fuat müessesesinden Fikret Muhlis beylerin kayın pederleri Selânikli Lâtif Emin bey kısa bir hastalığı müteakip vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat on dörtte Şişlide Osmanbeyde Afitap sokagında Furtun zade Murat bey apartmanının iki numaralı daire-sinden kaldırılarak Üsküdar'daki aile mezarlığına defnedilecektir. Merhum namus ve doğruluğu ile tanınmış temiz bir zattı. Mevlâ rahmet eyliye.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Şahadetname ticareti

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)
mektepleri bile talebeyi o kadar sıkılamak, daha müsamahalî davranmak kararını vermeye mecbur oluyorlarmış...

Bu demektir ki tahsil seviyesi gittikçe düşüyor, talebe gitgide daha cahil çıkıyor!

Buna müsaade etmemek lâzımdır.

Asıl gaye, mektebin yalnız devlet tarafından açılması, tahsil ve tedris gibi en büyük millî vazifinin, ticaret mevzuu olmamasıdır.

Bu gaye tahakkuk edinceye kadar hususî mektepleri sıkı kontrol altında tutmak, tedrisatı ticarete feda ettirmemek, mektep açmayı çok esaslı şartlara bağlı bulundurmak hükümetin vazifesidir.

Yoksa, lise tahsil seviyesi, ilk mektepler derecesine düşecek...

Akşamcı

Akba kütüphanesinin yeni şubesi

Ankaralıların çok iyi tanıdıkları Akba müessesesinin, genç sahiplerinin gayretile Bankalar caddesinde açılan yeni şubesi bize hakikaten güzel ve model olacak bir kitap müessesesi kazandırdı.

Evlerimizde kitapخانه bulundurmamak, kitap toplamak ve tasnif etmek âdeti bizde henüz teessüs etmiş değildir. Bu kusuru belki biraz şarkın dünya malına karşı eski istignasında ve daha ziyade tozlu, yırtık ve sarı kâğıt yığınlarıyla insana bir an evvel oradan uzaklaşmak arzusunun veren ve âdeta kitaptan tiksindiren sahıfâ dükkânlarında aramak lâzımdır. Güzel ve temiz ciltlerle muntazam bir tasnife tâbi tutularak tasnif edilmiş etajerlerle evlerimize birer kitapخانه yaptırarak kitap toplamak zevkini bize aşılıyacak gene modern kitapçı dükkânlarıdır.

Onun içindir ki biz Akbanın yeni müessesesi gibi kitapخانهlerin memleket içinde çoğalmasını temenni ediyoruz.

Tamamen TÜRKÇE SÖZLÜ muazzam bir film:

AŞK FIRTINALARI

Oynayanlar: GARY COOPER
HELENE HAYES
İPEKFİLM studiosunda lisansımıza çevrilmiştir.

Bugün **IPEK** sinemasında
İlâveten: Ankara'da Reşit Galip Beyin cenaze merasimi intibaati gösterilecektir. (14286)

Meşhur ama piyanist

IMRE UNGAR

Sabırsızlıkla beklenen büyük

CHOPIN KONSERİNİ

yarın saat 18 de matinede

Fransız tiyatrosunda

verecettir. Üstaz Varşova müsabakasında 192 rakip arasında birinciliği kazandıran bütün Chopin eserlerini çalacaktır. (14292)

Bu akşam 19,30 da

İSTANBUL EFENDİSİ

Operet

Yazan: Müsahip zade Celâl bey Umuma

Nihayet Türk sinemacılığının şaheseri: Leblebici Horhor Ağa

(14291)

Güzellik kraliçesi... Halkımızın mabubu...

BILLIE DOV

bilhassa kadınların pek hoşuna gidecek

AŞK MELEKESİ

filminde gelecek hafta **IPEK** sinemasında

(14280)

Bugün matinelere den itibaren

YILDIZ sinemasında (Eski Etül)

Sabırsızlıkla beklenen mevsimin en güzel filmi

HAYATIM SANA FEDA

(BACK STREET)

Yeni (LA DAME AUX CAMELİA) denilen bu şaheser, başından sonuna kadar aşkı terennüm eden bir manzomedir.

DENİZ ALTINDA CEHENNEM

(AŞK VE VAZİFE)

filminde: Yekdiğerile hall mücadelede iki ihtiras... görecek ve büyük bir temanın ihtisami önünde heyecanlı saatler geçireceksiniz. Metro Goldwyn Mayer'in Fransızca sözlü bir filmi. Oynayanlar:

MADGE EVANS ve ROBERT MONGOMERY

(14282)

Bugün **TURK** sinemasında

"ARIANE," ve "MELO," filmlerinin unutulmaz müessesesi **GABY MORLAY**'i 8 gündüzenberi bütün İstanbul halkının kemali takdirle seyrettiği ve Paris'te bütün haslat rekorunu kırdığı

O DA BİR ZAMANMIŞ

Şaheserinde görünüz. Sahne arkadaşları: **ANDRE LUGUET**
JEAN MAX ve JEAN BARA (14284)

Bugün

MELEK SINEMASINA

"ÇAREVİÇ," in unutulmaz müesseseli

GEORGES RİGAUD'yu

GENÇLİK AŞKI

Neşe, musiki ve mizansen filminde görünüz. İlâveten: Halihazır dünya havadisleri. Yeni Belçika kralının yemin merasimi (14283)

TALI KUŞU

Daktilolarla memurların samimî hayatlarını müsavver pek eğlençeli bir komedi

Oynayan:

GUSTAV FROEHLICH

Pek yakında

Artistik'de

(14276)

Bu hafta

ELHAMRA'da

2 büyük film birden

GARSONLAR ŞAHI

Çok sevimli bir vodvil ve

AŞK ÖLÜNCE

CHARLES BOYER'nin hissi

bir dramı. Dühüliye 30 kuruş

(14279)

Bu çarşamba akşamı 21 de **SARAY** (Eski Glorya) da

Meşhur ve dehakâr viyolonist

ERICA MORINI

BÜYÜK BİR KONSER

verecettir. Biletler şimdiden alınabilir.

Fiatlar: 75-100-150 ve 200 kuruş (14288)

Bugün ve bu akşam son olarak

MİLLÎ SINEMADA

Hayatım Senin için

"Back Street,"

Ayrıca: İlâveten **VOLGA VOLGA**

sesli yeni kopyesi

Yarıdan itibaren: **KIZ MISIN, ERKEK MISIN** Fransızca sözlü şarkılı büyük operet başlıyor.

ASRİ Sinemada

Tatlı ve muhrik sesli

RAMON NOVARRO'yu

NİL ŞARKISI

filminde gidip dinleyiniz. Sahnedeyen: Hergün 16,5 matinesile süvaresinde **Feride Conan** hanım ve yılanlarla dansöz **Inke Rananın** numaraları.

Dühüliye 20 kuruş

(14287)

Bugün

ARTİSTİK'te

ŞARLES BOYER'i

ANNABELLA ile beraber

(Claude Farrère) in şaheseri

HARP

filminde mutlaka görünüz.

(14278)

Bütün şehir halkı

SARAY (Eski Glorya) da

Nev-York kabarelerinde cereyan eden ve aşk ve ihtiraslı entrikalarla dolu

Aşk Kelepeçeleri

filmni görmeğe koşuyor. Oynayanlar:

Jean Harlow ve Ciark Gable

(14274)

Pangaltı **TAN** sinemasında

Bugün Fransızca sözlü ve şarkılı

AŞK KURBANI

Baş rolde: Dilber Fransız artisti

MARCELLE CHANTAL

İlâveten: **FOX JURNAL**

(Tel. 43374)

GÜNÜN HABERLERİ

Avusturyada İtalyan faşist rejimi

Hükümetin şekli baştan başa değiştiriliyor

Deyli Meyl gazetesinin Viyana muhabiri bildiriyor:

Avusturya başvekili M. Dollfuss Avusturyada parlamento rejimine nihayet verilmesinin ilk yıldönümü münasebetile mühim beyanatta bulunmuş ve İtalyadaki faşist rejimi ve esnaf cemiyetleri sistemi tarzında bir hükümet tesis edileceğini bildirmiştir.

Başvekil bunu Karentiyada Villachda vatanperverler cephesine mensup 20,000 kişi önünde söylediği nutukta haber vermiştir.

Başvekilin verdiği malûmata göre bu hafta kanunu esasının yeni ve muvakkat bir şekli mevkiî tabrike konacaktır.

Avusturyada fırka siyaseti ilga edilmiştir. Hükümete ameleinin kendi meslekleri mensuplarından murahhaslar alınacaktır.

Avusturya hükümetinin işleri idarede başlıca umdesi vatanperverane feragati nefis olacaktır. M. Dollfuss mülki idarenin ıslahına M. Fleischi memur etmiştir. Bu zat idareyi basitleştireceğini, dahili muhaberatını azaltacağını ve kırtasiyeciliği ilga edeceğini söylemiştir.

Dr. Dollfuss yeni kanunu esasının esnaf usulü rejiminin ikmaline kadar meriyet mevkiinde kalacağını ve federal hükümetlerin muhtariyet idaresi muhafaza edileceğini söylemiştir.

Fransada ecnebi mühendisler

Paris 10 (A.A.) — Ayan, Fransız mühendislerini ecnebi ve bilhassa diploması sahte mühendislerle karşı korumak için bir kanun lâiyhası kabul etmiştir.

Çanakkale İngiliz mezarlıklarını ziyaret

Londra 8 (Hususî) — 500 eski İngiliz muharibi Çanakkale mezarlığını ziyaret edecektir. Türkiye hükümeti bu hususta her türlü kolaylığı göstermiştir.

M. Dollfuss Romaya gidiyor

Viyana 9 (A.A.) — Başvekil Dollfuss salı günü Romaya gidecektir.

Avusturya ticaret heyeti reisi nazır Schuller İtalyan murahhasları ve Romada bulunan Macar nazırı M. Ferenzy ile iptidai müzakerelerde bulunmak üzere Romaya hareket etmiş ve oraya vâsil olmuştur.

İngiliz donanmasının manevraları

Lisbonne 10 (A.A.) — 31 İngiliz harp gemisi, buldukları Lagos limanından Cebelittarka hareket etmiştir. Bu filo amiral Kelly'nin idaresindedir. Manevralara 11'3 te başlanacaktır. Kelly filosu, Akdeniz İngiliz filosu tarafından müdafaa edilecek olan Cebelittark boğazını zorlayacaktır.

Amerikada tayyare kazaları

Nov - York 10 (A.A.) — İki hava posta tayyaresi düşmüştür. İkinci tayyarenin pilotu ölmüştür. Hava posta nakliyatının ordu tarafından yapıldığı bir aydan beri ölenlerin sayısı sekiz olmuştur.

Silâhları bırakma yerine silâhlanma yarışı mı?

Almanyanın silâhlanması herkesi endişeye düşürdü

Cenevreden bildiriliyor; Almanyanın silâhlanması meselesi bütün Avrupayı meşgul ediyor. İngiltere, iptida Almanyanın silâhlanmasını fena bir nazarla görmüyordu. Bu suretle Fransaya karşı bir müvazene husule geleceği tahmin ediliyordu. Fakat Almanyanın hava silâhları da istemesi bazı endişeler uyandırmıştır.

Umumî harpte Alman tayyarelerinin ve zeplinlerinin Londra üzerine yaptıkları akınlar hatırladadır. Bu yüzden Londra büyük tehlikeler geçirmişti. Umumî harptenberi tayyarecilikteki terakki göz önüne getirilirse bugün Londra'nın ve İngiliz şehirlerinin daha büyük tehlikelere maruz bulunduğu anlaşılır.

Avam kamarasında hava bütçesi müzakere edilirken bu mesele mevzuu bahsolmuş, eski bahriye nazırı M. Churchill mühim bir nutuk irat etmiştir. M. Churchill nutkunda Almanyanın silâhlanmasından bahsederek 12, nihayet 18 ay sonra Almanyanın İngiltereyi kalpgâhından tehdit edecek vaziyete gelmesinden korktuğunu söylemiş ve şimdiden tedbir alınmasını istemiştir.

Diğer taraftan Almanyanın silâhlanması Belçikada da mühim münakaşalara sebep olmaktadır. Belçika başvekili ve hariciye nazırı irat ettikleri nutuklarda Almanyanın silâhlanmasına mani olmak imkânı görünmediğini, bu sebeple bir anlaşma bulmak lâzım geldiğini söylemişlerdir.

Bu sözler Fransada büyük bir heyecan uyandırmıştır. Fransa hariciye nazırının Brüksel'e giderek Belçika ricalile görüşeceği haber veriliyor.

Bütün bu münakaşalara rağmen Almanyanın silâhlanmasının önüne geçilemeyeceği anlaşılmaktadır. Yalnız buna mukabil diğer devletler de silâhlarını arttırmak isteyeceklerdir. Bu suretle silâhları bırakma derken yeni bir silâhlanma yarışı başlamasından korkuluyor.

73 yaşında ihtiyar hadim edilecek

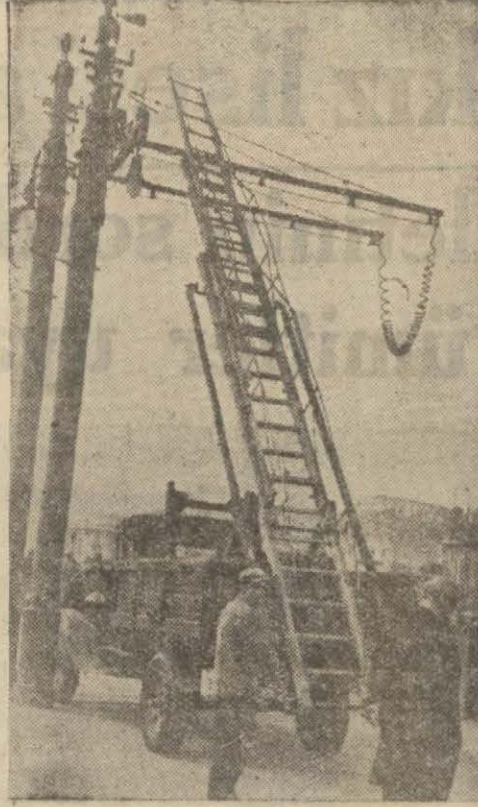
Berlin 8 (A.A.) — Silezyada Hisberg mahkemesi, ahlâkı umumiyeye taarruzdan dolayı evvelce yedi kere daha mahkûm olmuş olan 73 yaşında bir ihtiyar hadim edilmesini emretmiştir.

Taksi tayyareler işlemeğe başlıyor

Almanya'da Manhaym, Lodvigshafn ve Haydlberg şehirleri arasında küçük tayyareler işlemeğe başlamıştır. Bu tayyareler dört kişiliktir. Her tayyarede bir taksidir. Seyahat ücretinin ucuz olduğu söyleniyor.

Bulgaristan briket ihraç ediyor

Bulgaristan, İtalyaya briket halinde kömür ihracına başlamıştır. Bulgaristanda Linyit kömürleri vardır. Bulgar sermayedarları, madenler etrafında briket tesisatı yapmağa muvaffak olmuşlardır.

Köprü üzerindeki elektrik lâmbalarından bazıları, ampulleri bozulduğundan yanmıyordu. Bunların değiştirilmesine başlanmıştır. Bu iş için hususî bir merdiven kullanılıyor.

İhtikâr var mı?

Petrol, benzin fiatleri tahkikatı netice vermedi

Ticaret odası petrol ve benzin ihtikârı hakkında bir iki ay tahkikat yapmış, bu hususta hazırlanan tahkikat evrakı büyük bir dosya teşkil etmiştir. Neticede petrol fiatleri etrafında kumpanyaların ihtikâr yapıp yapmadığı bir türlü anlaşılammıştır.

Ticaret odası tarafından vaziyet bu şekilde tetkik edilirken, kumpanyalar petrol sarfiyatının azaldığından bahsediyorlar.

Bir petrol taciri kendisile görüşen bir muharririmize şunları anlatmıştır:

— Anadolu ile petrol üzerine yapılan işler azalmaktadır. Buna en büyük sebep olarak ziraat mahsulâtındaki fiat düşkünlüğü gösterilmektedir.

Polisçe bulunan eşya

Bakırköy polis merkezi iki lira evrakı naktiye, Beyoğlu merkezi bir konsol saati, bir kadın kol saati, bir çanta içinde bir çakı ve bir miktar para bulmuştur. Sahipleri polis ikinci şubesine müracaatla para ve eşyalarını alacaklardır.

Elektrik motörü

Kurukahvecilerle kasapların bir müracaatı

Kasaplar, kuru kahveciler, elektrik motörü kullanmak için, sanayi müdüriyetine harç vermektedirler. Harcın miktarı 10 liradır. Aynı zamanda 500 beygir kuvvetinde motörü olan bir müessese de 10 lira harç vermektedir. Kasapların ve küçük müesseselerin kullandığı motörler bir çeyrek beygir kuvvetindedir.

Alâkadarlar motör harcında bir nisbetsizlik olmasından şikâyet etmektedirler. Sanayi müdüriyeti bu mesele hakkındaki fikrini iktisat vekâletine bildirmiştir.

Türk ve Suriye şimendiferleri

Beyruttan bildirildiğine göre nafia vekâleti müdürlerinden Yasin, demiryolları müdürü Asım, komiser Raif beylerden mürekkep bir Türk heyetli Beyruta vasıl olmuştur. Heyet, mevcut demiryollarının birbirine bağlanması, şimali Suriye ve İran hattı hakkında müzakerede bulunacaktır.

Rüküş Hanımlar

Yazan: Sermel Muhtar - Tefrika No. 65

Üçünün de ağızları bilâfalsıla harekette idi. Evvelâ hanımefendi reyini söylüyor, arkasını Geysu hanım getiriyor, nihayetini de Ebrükeman hanım tamamlıyordu:

— Adam evlâdı olduğu besbeli; her hali söylüyor. Gözlerinin baktığı, başını tutuşu, kollarını uzatışı...

— Her halde ceddinden, sülâlesinden vezirzade olduğu ayan... Baksanıza şu vaziyet alışa... Cinsim, cibilliyetim temiz; kibar oğlu kibarım, pâk süt emmişim diye bar bar bağıyor.

— Mutlaka mabeyin takımlarından bir büyük zatın oğlu veya torunu olsa gerek... İlk bakışta biraz kurumlu, edaletli hissini veriyorsa da iyi dikkat edilecek olursa hiç te değil... Akıllı, kâmil çocuk pişmiş kelle gibi sırtacak değil... Elbette önörünü bilecek, mevkiini tanyacak. Bizim istediğimiz gibi şık ve alafranga da. Baksanıza saçlarının tuvaletine, kazık gibi yakalığına... Boyun bağısının vaziyetine... Vallahi son derecede alafranga.. Farkında değilsiniz çocuklar, elini dayadığı kitapları görmüyorsunuz. Üstlerinde A B C harfleri var. Gözüm kör olsun, Cavidan hanımın Fransızca romanlarından...

Sacayak olmuş üç hatundan başka kimsekin dudakları oynamıyordu. Şayanı hayret değil mi, Cavidan, Kamer hanım, hattâ çene kavafı Zeynep bile dillerini tutmuşlardı.

Sacayaklar, muhavereyi şimdi de fısıltıya dökmüşlerdi:

— Şıklığına hakkile şık; tirandazlığına da sahiden tirandaz. «Cavidanı işaret ederek» bu delinin istediği gibi de fazla alafranga... Gel gelelim içimdeki şüpheyi de saklıyacak değilim a.. İster misin cılk çıksın; hepsi üzenti ve yaldız olsun... Faiz paşanın elâlem maskarası oğlunu unutmayalım; hele Necati paşazade kabilindense çekiver kuyruğunu..

— Doğru kadının doğru... Davulun bile uzaktan sesi hoş gelir... Görünüşe aldanmamalı, iç yüze bakmalı. Hepsini soruşturmak, bir bir anlamak lâzım... Sarmısığı bile gelin etmişler de kırk gün kokusu çıkmamış... Gene çıban başı koparmayım amma o Kamer hanım dedikleri kadını benim gözüm hiç tutmadı. Klavuzu karga olanın... Haydi gene susayım. Ben hiç karışmıyorum; ağzım var, dilim yok...

— Allah için yakışıklılığına söz yok, aslan gibi genç fakat ah şu körolası huyum. En akla gelmez noktalar gözüme ilişir. Dilimin ucuna gelmişken çıkarayım bari... Resimdeki o delikanlının dudaklarını şöyle bir kapayışını bir tuhafça buldum. Dikkat edin de yalansa söyleyin. Ağzının içinde damaklı diş takımı var gibi değil mi? Hani Sirkeçide, istasyonun

Sirkeçide istasyonun karşısındaki köşede Türkiye eczanesi

karşısındaki köşede Türkiye eczanesi yok mu, canım geçenlerde Zeynep hanıma kurma tenkiye almıştık. İşte o dükkânda, 32 diş iğreti kart bir rum tezgâhtar vardı; onun ağzının durumu da bu biçimde değil miydi?

Başbaşa fısıltı sittin sene sürececek değil...

Cavidanın bu kadar sabretmesi, sesini kesmesi şaşılacak şeydi. Fiskosun fazla uzamasına artık tahammülü tükenmiş, gene ayaklanmıştı.

— Çok güzel, çok élégant bir genç değil mi Mimiciğim?.. Pek belle apparenci yok mu Gisiciğim?.. Merveille: x bir erkek hissinin vermiyor mu Bibiciğim?.. diye oradan oraya koşuyor, annesini bırakıp Geysunun, Geysuyu bırakıp Ebrükemanın boynuna sarılıyor, (bravo Kamer hanım!... Hip hip hourra madame Lune!.. diyerek Kamer hanımı kucaklıyor, Zeynep:

— Ne zaman bahtım yar oldu ki şimdi olacak?... Sedefi bulan, inciyi çıkarttıran ben, iki eli koltuğunda, boynu bükük kalan da ben!... diye söylenirken küçük hanım onu da mahrum bırakmıyarak: (Al Zizi?.. Elverir mi Zizi? Haydi bir daha Zizi!..) diye şap şap öpüyordu.

Manyo, Kalyopi, Harikliya, hanımefendinin gözlerini açıp kafa kaldırmasını üzerine kapının dışında kalmışlar, aralıktan ked: ciğere bakar gibi içeriyi gözetliyorlar, küçük hanımı böyle zıp zıp zıplatan şu resmî bir görsek diyorlardı.

Navidandan hiç ses sada yoktu; odasından çıkmamıştı. Ablacı boğazını yırtıyordu:

— Nonoche!.. Mais ou est-tu méchante? Viens donc; viens voir mon futur mari; ton futur beau-frère...

Navidan, çoktan yatağına girmiş, uykuya varmıştı bile.

Şehlevent hanımefendi, kızına göz kırpmaktan, dudak ısıraktan hal oluyordu.

Cavidanın bu derece hoppalığına, açıkçası arsızlığına fena halde içerilemişti; öfkesinden her tarafı titriyordu.

Bililtizam köşesinden kalkıp salonun loş tarafındaki koltuğa oturmuş, boyuna pist! pist! diye gizlice kızını yanına çağırıyor, o ise pist! duymuyor, duysa da aldırış etmiyordu.

Artık dayanamadı.

(Arkası var)

İSTANBUL HAYATI

Kedi yetişemediği
ciğere pis dermiş

Dondurucu, usandırıcı fırtına gürültülerinden sonra çok şükür havalar gene düzeldi. Uzun uzun hasret çektiğimiz güneşin ılık tebessümüne nihayet kavuştuk. Çamurlu kar yığınlarının arasında birer heyulâ gibi dolaşan muşamba ceketli, sivri külâhlı tanzifat ameleleri soyundular, sivri kazmalarını, kocaman küreklerini bırakıp gene süpürgelere sarıldılar.

Akşam üzerleri caddeler gene kalabalıklaşıyor, şen kahkahalar çınlıyor.

Kenar mahallelerde pencerele- rin kafesleri açılıyor, kalın perdeler aralanıyor. Bazı yerlerde ilk icadı zamanından kalma kocaman gramofonun borusunu pencereden dışarıya çıkarıp mehtaba karşı bir iki tek çakıştırarak akşam safası yapan keyif sahipleri de görülüyor.

Odalarda mangal başı dedikoduları artık usanç verdi. Mahalle aralarında pencereden pencereye sohbetler başladı. Bir iş için Yedikule civarına yolum düştü. Tenha bir mahalle. Kuytu köşelerde hâlâ kar yığınları duruyor.

Kayalaşmış kale duvarlarının kenarına saklanmış basık tavanlı, teneke yamalı veler. Aradaki boş arsada, süpürüntü yığınlarını didikliyen ağzı, burnu salyalı çocukların çığlıkları acı, acı kedi miyavlamalarına karışıyor.

Karşılıklı iki evin açık pencerelerinde iki kadın yarı bellerine kadar sarkmışlar. Birinin kucagında bir çocuk kondağı, karşıdakinin koltuğunda kulakları küpeli, boynu kordelâlı bir kedi yavrusu.

Beriki mağrurane bir eda ile çocuğuna bakarak karşısındakine sesleniyor:

«— Aman, kediyi de hiç sevmem. Nasıl kucaklıyorsun o pis mundarı?..»

Öteki hiddetle karışık zoraki bir şefkatle kedi yavrusunu dudaklarına yaklaştırıp şapur şapur öptükten sonra müstehziyane cevap veriyor:

«— Allah göstermesin, çocuk gördüm mü sinirlerim bozuluyor. Gece gündüz viyak, viyak zırlar. Altını temizle, üstünü kapa, gene kesilmez yumurcağın sesi. Benim Mestanımın karnını doyurdum mu yatağının bir köşesine büzülür, mışıl mışıl uyur.»

Kedi yavrusunu tekrar dudaklarına yapıyor.

«— Ah benim cici nonoşum!»

Gene hayvanın çapaklı gözlerini, salyalı burnunu şapır şapur öpüyor. Karşıdaki manidar bir gülümseme ile hemen laf yetiştiriyor:

«— Zaten öyledir. Kedi yetişemediği ciğere pis dermiş.»

İş gittikçe alevleniyor.

«— Bana baksana komşum. Kedi diye senin gibi hoyrata derler. İbreti âlem için gene ağzımı açtırma benim.»

«— Belli, belli. Onun için kucagındakinin ağzını, burnunu yalıyorsun. Ben yarın evlâdımın ekmeğini yerken sen de kucagındakinin tutacağı farelere ortak olacaksın zahir.»

«— Hele evlâdına da maşşallah. Eğri, büğrü bir çarpık doğurmuş da böbürleniyor. Maazallah, öyle bir çocuğum olsa gırtlığımı sıkarak da çöp tenekesine atarım.»

«— Kedi, yetişemediği ciğere

Memleket haberleri

Samsunda kız lisesi açılacak mı

Maarif vekâletinin sorduğu sualler büyük ümitler uyandırdı

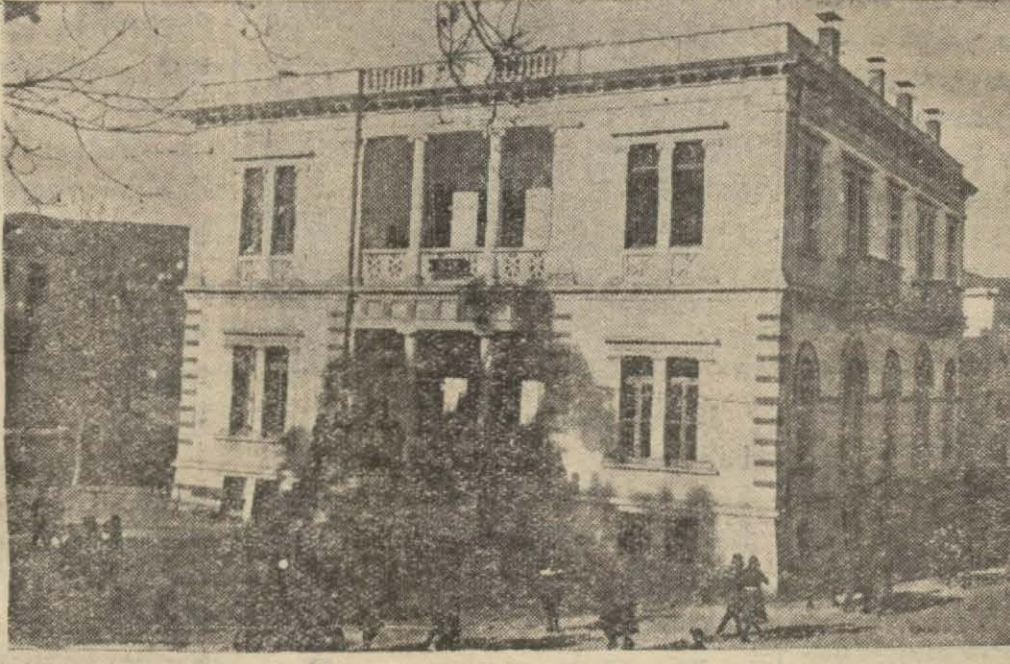
Samsun 6 (Samsun ve havalisi muhabirimizden) — Maarif vekâleti, ilk sınıfı muhtelit olan Samsun kız orta mektebi müdürlüğünden sınırları sormuştur:

«Samsundaki kız orta mektebinin civarında kiralanabilecek müsait bir bina var mıdır ve kaç kiralanan

mümkündür? Bu bina orta tahsilde bulunan kızları ve yeniden müraacaat edebileceklerle mezunları alabilir mi?»

Mektep idaresi buna verdiği cevapta, önünde ve arkasında geniş bahçeleri olan ve mekteple arası ancak üç metrelik bir sokakla ayrılan büyük bir binanın mevcut olduğunu ve müsait bir fiatle kiralanmasının mümkün olduğunu bildirmiştir.

Yeni yıl bütçesinin hazırlandığı, bilhassa orta mektepler ve liseler üzerinde esash etütler yapıl-

Samsun kız orta mektebi

dığı şu sırada vekâletin bu soruyunu yapması, Samsun ve havalisinin pek mühim ve hayati bir ihtiyacının tatmin edilmek üzere olduğu kanaatini vermiştir.

Vaktile Samsunda yalnız erkekler için bir orta mektep varken, talebesi nihayet yüzü geçmiyordu. Lise olur olmaz, bu mevcut birdenbire dört yüzü bulmuştu... Kız orta mektebini de böyle mütalâa etmek lâzımdır. Bugün kız talebenin sayısı ancak 200-220 arasındadır. Sırf merkez çocuklarından ibaret olan bu mevcut lise açılır,

açılmaz bir o kadar daha artacaktır.

Orta ve iç Anadolu'da hiç bir yerde kız lisesi olmadığı için bilhassa bu havalî kızları orta dereceden yukarı tahsil görememek bedbahtlığındadırlar. Bu zaruretten sevkiledir ki bazı babalar, çocuklarını, tahsili orta derecede bile olmanın Merzifon Amerikan

mektebine vermek mecburiyetinde kalmaktadırlar.

Samsun - Sivas ve sahil demiryolları ile kendisini bir çok iç ve sahil memleketlerine bağlayan Samsunda bir kız lisesi açılırsa bu havalî kız çocukları cumhuriyet marifinin yüksek feyzinden, hakkını ve nasibini almış olacaklardır.

Bu itibarla vekâletin tasavvurlarını pek yerinde ve zamanında buluyoruz. Şimdi Samsunlular bu kıymetli düşünüşün tahakkukunu dört gözle bekliyorlar.

Zübeyiroğlu Fuat

Kubilây âbidesi

inşaat iki ay sonra bitecek

Menemende toplanan (Kubilây âbidesi) inşaat komisyonuna riyaset etmekte olan Menemen kaymakamı Nihat bey, inşaat işleriyle yakından alakadar olmakta ve bu işin bir an evvel bitirilmesi için çalışmaktadır.

Abidenin temelleri atılmış, Menemenin Buruncuk köyünden getirilen taşların bir çoğu yontulmuştur. On dört metre boyunda olan bu abide iki ay sonra kâmil bitmiş olacaktır.

Trakyada sevinç

Umumî müfettişlik haberi üzerine halk bayram yapıyor

Tekirdağ 9 (Hususi) — Tekirdağ vilâyetinin kaldırılacağına dair bir kaç ay evvel söylenen sözler burada teessürle karşılanmıştı. Bunun doğru olmadığı ve hükümetin bilâkis Trakyada daha geniş teşkilât yapmak istediği hakkında gelen son haberler herkesi çok memnun etmiştir.

Bilhassa Trakyada umumî bir müfettişlik ihdası, burada nüfusun arttırılması, Trakyanın imari hakkındaki kararlar halkı son derece sevindirmiştir. Trakyanın her köşesinde bayram yapılıyor.

pis dermiş, dedim ya...»

Pencere münakaşası gittikçe büyüyordu. Yavaş yavaş yanlardaki evlerin de camları açılıyor, çeşit, çeşit başlar uzanıyor.

Daha fazla duramadım, uzaklaştım. — C. R.

Eskişehirde sürek avları

Eskişehirde sürek avlarına iştirak edenlerden iki grup

Eskişehir 7 (Hususi) — İki sene evvel teşekkül ederek geçen sene halkevinin himayesine giren avcılar klübü av mevsimlerinde sık sık sürek avları tertip etmektedir. Klübün doksan âzası vardır. İki hafta evvel tertip edilen av gezintisine vali Hakkı, fırka reisi Osman, belediye reisi Kâmil beylerle daha bir çok zevat iştirak etmiştir. Avcularımız vurdukları keklük ve tavşanlarla misafirlerine mükemmel bir ziyafet vermişlerdir.

Her hususta memleket spor ve gençliğine yardım eden tayyare kumandanlığı avcılarımıza da bir otobüsünü tahsis etmiştir. Kumandanlığın bu yardımlarını gençlik şükranla yad etmektedir.

İzmir üzümleri

Alman piyasasında fırlamağa başladı

Berlin ticaret mümessilliginden Ege muntaka ticaret müdürlüğüne gelen bir rapor, İzmir üzümlerinin Alman piyasalarında yükselmeye yüz tuttuğunu haber vermektedir. Raporun hülâsası şudur:

«Son günlerde Hamburgta İzmir çekirdeksiz üzümlerinin fiatleri yükselmeye başlamıştır. Bu vaziyet üzüm fiatlerinin salâha yüz tuttuğuna bir misal sayılabilir.

24 şubattan itibaren Hamburgta İzmir üzümleri beher yüz kiloda 1 Hollanda florini yükselmiştir.»

Edirne'de kostümlü balo

Edirne 9 (A.A.) — Edirne himayetfalinin anneler birliği tarafından akşam, şehir kulübü salonlarında ilk defa olmak üzere kostümlü bir balo verilmiştir. Başta vali beyin refikaları hanımefendi ve belediye reisi Ekrem bey olmak üzere bir çok münevver hanım ve bey millî kıyafetlerle baloda hazır bulunmuşlardır.

Turgutluda evlenmeler çoğalıyor

Turgutlu kasabasında bu haftalar zarfında evlenme işlerinin nazarı dikkati celbedecek şekilde arttığı göze çarpmaktadır. O kadar ki haftada vasatı olarak 15 evlenme kaydedilmektedir.

Samsunda ağaç bayramı

Samsun 9 (A.A.) — Bugün halkevi köycüler ve neşriyat şubeleri tarafından ihzar edilen ağaç bayramı merasimi evin bütün şubelerinden bir çok zevatın iştirakile Derecik köyünde evvelce hazırlanan 500 akasyayı dikmek suretile yapılmıştır.

SPOR

Eskişehirde spor hareketleri

Eskişehir 6

(Hususi) —

Muntaka heyetinin istifasından sonra iş başına gelenler şehir sporile yakından alakadar olmağa başladılar. İstanbul, Ankara ve İzmir gibi birinci sınıf Eskişehir muntaka futbol takımları ile boy ölçüşen âzasından Mahmut Şevket bey nun son hali çok acı idi. Gerek futbol heyetinin ve gerekse klüp idare heyetlerinin yakından alakaları sporumuzun canlanmasına ve bir faaliyet göstermesine sebep olmuştur. Futbol heyeti âzasından Mahmut Şevket bey bana şu izahatı verdi:

— Lik maçlarının ilkbahara bırakılmasındaki sebep havalının mümanaatidir. Şehrimiz ikliminin vaziyetine göre muntaka klüplerinin muntazam çalışabilmeleri ancak hazirandan eylül sonuna kadar mümkün olur. Geçen sene liklerden çekilen Tayyare alayı ve Hava mektebi takımları yapılan teşebbüsler neticesinde bu sene liklerine iştirak edeceklerdir. Bu iki takımla beraber muntakamıza bağlanan Bozöyük ve Söğüt takımları ile bu sene liklerinin geçen senelere nisbetle daha heyecanlı olacağı şüphesizdir.

Şehir takımlarının vaziyetine gelince: Eskişehir birinciliğini geçen seneye kadar elinden bırakmayan Tayyare alayı takımının bu seneki liklerde alacağı neticeyi şimdiden kestirmek mümkün değildir.

Bu takımın lik maçlarında iyi neticeler elde edeceği ümit edilebilir. İdmanyurdu ve Demirsport klüplerimiz son zamanlarda takımlarında yaptıkları tadilatla eskisinden daha kuvvetli bir manzara arz etmektedirler. İdmanyurdu; muhitinin oyuncularını yetiştirmekte ve ati için hazırlanmaktadır.

Bu zamana kadar ihmal edilen sahamızın bu seneden itibaren tedricen noksanları kapatılacaktır. Yeni teşekkül eden merkez heyetinin yegâne düşüncesi bunlardır»

Bundan sonra Mahmut beye Fenerbahçe - Galatasaray arasındaki müessif hadisenin spor muhitimizde nasıl karşılandığını sordum. Dedi ki:

— Anadolumuzda çok sevilen Fenerbahçe - Galatasaray gibi güzide klüplerimizin hiç yoktan yaptıkları kavga muhitimizde teessürle karşılandı. Spor nezahetini bir hiç yüzünden bozanların sporculuğumuza yakıştıramadığımız hallerini müsamaha etmek doğru olamazdı. Nitekim İstanbul futbol heyeti de kavga eden oyunculara lâzım gelen cezaları vermekte gecikmedi.

Bu hadiseyi kaydederken; İstanbul muntakasının oyuncularını cezalandırmasını diğer muntakalara ve amatör gençlerimize de bir nümune sayarım.»

Eskişehir muntaka futbol heyeti

Istanbuldan Londraya..

Şileple bir yolculuk

Paris Fransanın kalbidir...

— 41 —

Parise girerken

St. Lazare istasyonuna girdiğimiz zaman saat altı olmuştur. Tatil aylarını nihayetlendiren bu haftaların bütün trenlerinde olduğu gibi bizim trenimiz de, deniz aşırı yolculardan ziyade Manş kıyısındaki plajlardan, Normandiya kırklarından evlerine dönen Parislilerle dolu idi.

Senenin iki ayında, temmuz ve ağustosta, Paris hakikî bir yaz uykusuna dalar. Bankalarda, ticarethanelerde, resmî dairelerde, şefler yaz tatillerini geçirmeğe kırlara veya deniz kıyılarına gitmişlerdir. Bunların peşi sıra, daktilolardan tezgâhtarlar, iş başlarından noter kâtiplerine kadar her çalışan kimse, münavebe ile bir iki haftalık tatillerini hep bu iki ay içinde almışlardır... Lokanta garsonları ve ev hizmetçileri bile bu aylarda silya giderler. Çünkü çocuklarının mektep tatillerinden istifade eden ebeveyn de yine bu iki ay içindedir ki apartmanlarının pancurlarını kapamış, kapılarını kilitlemiş ve her biri bir tarafa dağılmışlardır.

Hattâ mahalle içlerinde bile, bu aylarda bakarsınız, daima alışveriş ettiğiniz bakkalın bir gün kepenklerini kapalı bulursunuz. Bitişik dükkândaki ekmeççi kadın size francalanızı uzatırken komşularının Britanyanın bilmem hangi köşesine gittiklerini söyler ve karı koca kendilerinin de bu sene Alplar arasında bir dağ kürüne bir kaç gün sonra gideceklerini ilâve etmeği unutmaz.

Tatil dönüşleri

Bu iki ay içinde Paris adeta boşalmış gibidir. İşler yüzüstü kalır... Büyük tiyatrolar kapılarını kapamışlardır. Sokaklarda bile mutadın hilâfı bir tenhâlik hissedersiniz. Fakat ağustosun son haftasında manzara değişmeğe başlar. İstasyonlar bir kaç hafta evvel emdikleri insan kalabalığını şimdi geriye püskürürler. Hergün trenler binlerce Parisliyi, istirahat köşelerinden koparır, yuvalarına ve işlerine iade eder. Yanmış çehreler, tunçlaşmış deriler şehir haricinde serbest havada geçirilen haftaların birer alâmeti farikasını taşır...

İstasyon hamalları pek çok ama bu kalabalığa yetmiyor. Bizi getiren tren bütün yolcularını dışarı dökerek, beyaz önlüklü hizmetçiler bir taraftan kanapeleri süpürmeğe, camları silmeğe başlarken arkamızdan yavaşça sıyrılıp gideli on dakika olduğu halde peronda yer yer çantalarının başında hamal bekleyen bir çok aileler var... Biz de bunlar arasındayız. Nerede ise bir başka tren bu perona girerek yolcularını dökerek, işte o zaman bu ikinci hücum içinde büsbütün kaybolacağız. İyisi mi, yolcusunu dışarıda bir taksiye yerleştirip önden şu mavi gömleklî, hamallardan birini avlamak için bir çare bulmalı... Daha uzaktan şu on frangı sallıyarak ona göstermeli ve «tarife harici bahşişinizdir.» demeli-

1 - Parisin St. Lazare İstasyonuna girerken, 2 - Peronlarda hamal bekleyen yolcular, 3 - İstasyondan çıkan yolcular birer birer taksilere binip dağılıyorlar. 4 - European isminde küçük bir mahalle tiyatrosunda bir artist sahnede.

yim... İşte hemen tesirini gösteren çare de bu oldu.

İstasyondan çıkış

Etrafımızı saran kümeler arasında karides avında kullandığı ağ kepeçini koltuğunda taşıyanlardan, saz sepeti içinde sersemleşerek sabırsızlanan tekirine biraz sabur tavsiye eden hayvan meraklısı kadınlara kadar her türlü-sü var... Dışarıda ikinci bir sıkıntı yolcuları bekliyor... Uzak semtlere gidecekler için bir taksi avlamak lâzım... Çantalar yine kaldırım kenarına, toplu yığınlar halinde, dizilmiş... Şoförler nihayet sokakları yayalarla dolu bulmaktan doğan sevinçlerini göstermek istiyorlarmış gibi hep birden bir elerile borularını ötekile klâksonlarını öttürerek yol tıkanma merasimini teside çalışıyorlar, bu gü-rültülü nağmenin her durak yerinde, kulaklar en yüz kızartıcı kü-fürlerle tırmalanıyor...

Balkonlarda loşan ajans haberleri

Bir iki gün kadar Pariste kalacağız ama hareket istasyonumuz civarında bulunmağı tercih ettiğimiz için Kuk seyahat bürosu otobüslerinden biri ile Lyon garına gittik. İstasyona karşı bir otelde yer bulduk. Biraz dinlendikten sonra Bulvarlara döndüğümüz vakit artık gece olmuştur. Her tarafta parlak renkli reklâmlar sönüp yanıyor, günün en son haberlerini veren ajans telgrafları, karşığı sokağın köşesindeki büyük bir binanın üst kat balkonunda birbirini kovalayan kelimeler halinde akıp gidiyordu.

Böylece yolunuza devam ederken Sen nehrinde bugün yapılan yüzme yarışını kazananın kim olduğunu, Rusya'da seyahatte olan Mr. Herriot'un Moskovaya vardığını ve Sarre havzasında 15,000 sosyalistin Hitlerizme karşı bir nümayiş yapmış olduklarını öğreniyorsunuz...

Paris Fransanın kalbidir

Memleketin bütün canlılığı buraya toplanmıştır. İtalyada Milano ile Roma, Floransa ile Torino, Venedik ile Napoli, birbirinden daha üstün olmağa uğraşır. İngil-

terede fikrî anelerin merkezi Londra değil, Oxford ve Kembridge'tir. Almanyada bu ademi merkezîyet daha kuvvetlidir. Berlini tanıyan bir kimse Almanyayı görmüş, anlamış sayılmaz. Fakat Parisi bilerseniz Fransanın belli başlı karakterlerine vukuf elde etmiş olabilirsiniz. Paris haricinde her şey eyaletlerdir. Gazeteler Lyon'dan, Bordodan, Marsilyadan taşra sütunlarında bahsederler.

Bir Parisli için dünya, merkezleri bir üç daireye ayrılır: Paris, eyaletler ve ecebi memleketler... Almanyanın Frankfurt, Münih, Stuttgart gibi şehirlerinde, büyük otellerde bir Berlin gazetesi pek seyrek görülür. Halbuki Fransada her eyaletli, bulunduğu yerin gazetesinin yanında Parisin, kendi siyasî kanaatlarına ve düşüncelerine en uygun gelen bir gazetesini de okur. Çünkü bir taşralı Fransız, hiç oraya ayak bile atmamış olsa Pariste olan bitenleri öğrenmek ister.

Bu uzak kasabaların kahvelelerinde lâkırdı mevzuları hep Paristir. Paris memleketin en canlı unsurlarını kendine çeken bir mik-natis gibidir. XIX uncu asırda kırları boşaltarak büyük insan topluluklarını yaratan nüfus hareketi, Fransada en çok Parisin lehine bir cereyan şekline almıştır. Bugün civar mahallerle birlikte «Büyük Paris» in nüfusu dört buçuk milyonu geçiyor. Demek Paris, Londra ve Nev Yorktan sonra dünyanın en kalabalık şehri olmuş...
Faik Sabri

AKŞAM KİTAPHANESİ

Nesriyatını Beyoğlunda Tünel civarında büyük HAŞET kütüphanesinde;

Ankara'da: AKBA kitap evlerinde ve HAŞET kütüphanesi şubesinde bulabilirsiniz.

Taşradan sipariş veren zevata kolaylık olmak üzere posta pulu kabul ediyoruz. Ancak bu pulları her biri 30 kuruşlukta fazla olmalıdır, zira büyük pulları Posta idaresi tebdil etmiyor.

Haftalık siyasî icmal

Silâh meselesinde son söz fransız cenerallarına bırakıldı - Küçük itilâf Roma konferansından kuşkuluyor - İspanyada istikrarsızlık devam ediyor.

İngilterenin seyyar elçisi ve Lortlar kamarasında hariciye nezareti mümessili mister Eden Roman'dan dönerken Parise uğramıştı. Fakat burada az bir müddet kaldı. Bu müddet zarfında Berlin ve Romada M. Hitler ve M. Mussolini ile yaptığı mükâlemelerden aldığı intiba ve neticeleri Fransa başvekili ile hariciye nazırına bildirmiştir.

Fakat Fransız devlet adamları bu intibalara karşı katî bir şey söyleyememişlerdir. Fransa hükümeti silâh meselesinde en ziyade alâkadar bulunan İngiltere ve İtalya ve Almanya devletlerinin katî fikir ve düşüncelerini öğrenmiş ise de kendiliğinden bir karar verememiş ve işi Fransa askerî şûrasına bırakmıştır. Yani son sözü mareşal Weygand söyleyecektir.

Ancak bundan sonra Fransa hükümeti mister Edene verilecek cevabı hazırlıyacak ve bunu tahriren Londraya bildirecektir. O zamana kadar hayli vakit geçecektir.

Fransa hükümetinin işi ve kararı askerlere bırakmış olması Almanyada hayret uyandırmamışsa da derin bir bedbinlik tevhit etmiştir.

Diğer taraftan Fransa hükümeti Almanyanın Versay muahedesi hilâfında gizli bir surette silâhlanmakta olduğunu ve bunun hiç bir kontrole tâbi bulunmadığını ve bu suretle hesaba katılacak yeni bir vaziyet peyda olduğunu ileri sürmektedir.

Almanyanın silâhlanması

Almanyanın vasi mikyasta silâhlanmakta olduğu artık bir emri muhakkaktır. Zaten bu vaziyetten dolayı İngiltere ile İtalya Almanyanın bir derece silâhlanması suretinde silâh meselesinin halî lâzım geldiği kanaatine gelmişlerdi.

Almanyanın silâhlanmakta olması Fransa kadar müttetiklerini de meşgul eden bir meseledir. Bu devletlerden Belçika hükümeti bu meselede bir derece İngiltere ve İtalyanın noktai nazarına yakın fikirde bulunuyor. Belçika başvekili son beyanatında Almanyanın silâhlanmağa devam eylemesini men için ya Cemiyeti akvamın müdahale eylemesi, yahut harbedilmesi lâzım geldiğini, Cemiyeti akvamın müdahale edemeyeceğini ve harbin ise çok tehlikeli olacağını söylemiştir.

Bu zat en muvafık çarenin her tarafın rızasile silâhları tahdit edecek bir mukavelenin akdi olacağını söylemiştir.

Velhasıl Almanyaya karşı cebir ve şiddet fikrinde Fransanın müttetikleri arasında da müzahir bulacağı artık şüphelidir. Her hangi bir meselede silâha müraacaatin çok tehlikeli olacağı kanaati gittikçe umumileşmektedir.

Roma mülâkâtı

M. Mussolininin hariciye müteşarî M. Suvichin Viyana ve Peşteyi ziyareti mühim bir netice doğurdu. Macaristan başvekili ceneral Gömbös ve Avusturya başvekili M. Dollfuss ve İtalya başvekili M. Mussolini bu ayın ortasında Romada bir konferans aktedeklerdir. Bu üç başvekil memleketlerinin haricî ve dahili siyaset-

leri üzerinde son sözü söyleyecek vaziyette bulduklarından Roma konferansında verilecek kararlar katî mahiyette olacaktır.

Konferansın İtalya ve Macaristan ve Avusturya arasında siyasî birlik vücuda getireceğini söylemekten her üç devletin ricali çekiniyorlar. Hattâ gümrük ittifakı da yapılmıyacağı ileri sürülmektedir. Küçük itilâf devletleri ve bilhassa Yugoslavya, İtalyanın siyasetine karşı çok şüphe gösterdiğinden ve emniyetini bu cihetten tehlikede gördüğünden İtalyanın faaliyetinden ve Roma konferansından kuşkuluyorlar.

Bunun için İtalya gazeteleri ihtiyatkar bir lisan kullanmakta ve Roma mülâkâtının üç devlet arasında ruçhani tarifeler şeklinde iktisadî anlaşma yapılması gayesini istihdaf edeceğini yazmaktadırlar.

Lâkin bu neşriyat küçük itilâfı tatmin etmemektedir. Fransa İtalyanın bu teşebbüslerine karşı pek endişe göstermemekte ve bilâkis Almanyanın orta Avrupaya sarkmasına karşı bir set çekileceği ümidile sevinmektedir. Her halde Roma mülâkâtı orta Avrupa tarihinde mühim bir dönüm noktası olacaktır.

İspanyada kararsızlık

İspanya ahvali bir türlü istikrar bulamıyor. Geçen sene yapılan umumî intihabat neticesi olarak sosyalist hükümeti iktidar mevkiinden çekilmiş ve yerine merkez fırkası radikalların hükümeti gelmişti. Son intihabatta halkın ekseriyeti inkilâp kanunu esasının kilise aleyhindeki maddelerine karşı memnuniyetsizliğini gösterdiğinden yeni hükümetin o yolda mevcut kanunları tadil eylemesi icap ediyordu.

Fakat bu firkanın sollarla mütemayil cenahına mensup nazırlar kabinenin geçen üç ay zarfında bu yolda faaliyette bulunmasına engel olmuşlardı. Başvekil M. Lerroux bu nazırları kabineden çıkarmak istemişse de reisicumhur mâni olmuştur. Bunun üzerine mumaileyh kabinesinin istifasını vermişti.

Sollar zayıf ve sağlar kendi aralarında müttehit olmadıklarından yeni kabineyi tekrar eski başvekil teşkil etmiştir. Bu defa mumaileyh sollarla mütemayil arkadaşlarını hariçte bırakmış ve bunların yerine sağlara mütemayil olanları almıştır. Yeni kabine kilise lehinde kanunlar hazırlamak istiyor. Fakat sol fırkalar eski kanunların değiştirilmesine şiddetle muhalefet etmekte ve yeni intihabat yapılmasını istemekte ve umumî terki işgal ile tehditte bulunmaktadırlar.

CAFER FAHRI BEY'in kitapları

Nasil tavukçuluk yapmalıdır? 25 kuruş

Tavukçuluktan nasil para kazanılır? 25 kuruş

Tavukçulukta muvaffakiyetin sırrı 25 kuruş

Satış yeri:

AKŞAM KİTAPHANESİ

121, Ankara caddesi

Yazan: SULEYMAN KANI - Tercüme, ıktibas hakkı mahfuzdur -

Tefrika No. 251

Abdülhamidin manevralarına rağmen kanunu esasî nasıl hazırlandı?

Hariçiyeye nazırı ve sadriazam Saffet paşa: (Meşrutiyeti millet alır; hükümdar vermez!) sözünü daima tekrar ederdi.

Abdülhamit Mithat paşanın «kanunu cedid» diye hazırladığı kanunu esasî müsveddelerini mütalâa etmiş, devletin bulunduğu hal ve mevkie göre devamı ve terakkiyi böyle bir kanunun vazına mütevakıf olduğunu kabul eyliyerek millete kanunu esasî vermek vadile tahta geçmiş idi. Fakat cülûsundan sonra padişahta tereddütler başlamıştı.

Abdülhamit bu esasî vadinden, taahhüdünden nükûl için çareler, yollar araştırıyordu.

Mabeyin başkâtipliği işinden sonra hattı hümayun meselesinde de Mithat paşayı atlatmıştı..

Kanunu esasî meselesinde Mithat paşaya aşıktan açığa meydan okumuyor ise de dirsek çevirmek için fırsatlar arıyor, bu fırsatları hazırlamak istiyordu.

Mithat paşaya aleyhtar olan Hafız Behram ağa:

— Bu kanunu esasî meselesi cennetmekân amcanızın hal'ine ve ölümüne sebep olmuştur!

Yolunda padişahın evhamini tahrik edecek maruzattan hali kalmıyor, Abdülâzizin saltanat hukukuna dokunacak böyle bir silâhı paşaların ellerine vermediği için başı belâyâ ugradığını anlatmak istiyerek Abdülhamidi ihtiyata davet ediyordu.

İş sadriazam Mütercim Rüşti paşaya kalsa Abdülhamidin ıslahat meselesinde onunla anlaşması çok güç oluyacaktı.

Koca Mütercim kanunu esasî tanzimine taraftar bulunmuyor. bir tanzimat ve ıslahat fermanın devayikül gibi ortaya çıkarılmasını kâfi addeyliyordu. Onun bu fikri yeni değildi.

Abdülâziz devrinde valide Per-tevniyal sultan Mithat paşadan idarenin ıslahı hakkında rey ve mütalâa sorup ta bir proje aldığı günlerdenberi Mütercim Rüşti paşa tanzimatçılık ruh ve usullerine sadık kalarak böyle bir ferman ıstarını muvafık buluyordu.

Mütercimin bu kanaatkârlığından o zamanlar Hüseyin Avni paşanın, amma başka bir noktâ nazardan, hoşnut kalmadığı rivayet edilir.

Bu rivayete göre: Hüseyin Avni paşanın Sultan Azizi hal' için tasavvurat ve tertibata başladığı sırada bir gün Abdülâziz av maksadile Çekmece gölü taraflarına gitmişti. Ahvali istiknah ettiğini bildiği şehzade Abdülhamit efendi de yanına davet etmişti. Abdülhamit efendi Kâğıthane üstünden at ile amcasına iltihak eylemiş, ondan iltifatlar görerek ikisi birlikte konuşa, konuşa bir filika ile gölde dolaşmışlardı.

Bir kaç gün sonra da Abdülhamit efendi valideliği Perestu kadınefendi, hemşiresi Cemile sultan ile damat Mahmut Celâleddin paşa Sultan Azizin validesi Per-

tevniyal sultan tarafından Çamlıca'da Valide bağında bir ziyafete davet edilmiş, burada valide sultandan bir çok atıye ve hediyele-re nail olmuşlardı.

Abdülâziz ile Abdülhamit efendinin bu sıkı, fıkırlığı Hüseyin Avni paşa ile müttefiki bahriye nazırı Kayserili Ahmet paşayı şüphelendiriyor, teşebbüslerini tesrie sevkeyliyordu.

O günlerde daha Mütercim Rüşti paşa ittifak dairesine alınmamıştı. Hüseyin Avni paşa Mütercim hakkında ne düşündüğünü arkadaşları Kayseriliye şu yolda izah etmişti:

«— Ben Abdülhamit efendiyi sinsî ve çok anlayışlı bulurum. Hanedan içinde en akıllısı odur derler. Yalnız itimada şayan olmadığını öğreniyorum.

Abdülâzizde adam kandırarak liyakat yoktur; amma validesi kurnazdır; bir oyun tertip edebilir. Başmabeyinci Mahmet bey yaman adamdır. Mahmut Nedimi sevmediğini bilirim amma acaba bizi hoş görür mü? Buna da emin değilim.

Amca ile yeğen - Abdülâziz ve Abdülhamit - aralarında bu konuşmalarda ne kurabilirler bilmem amma beni en çok düşündüren Mütercim Rüşti paşadır. Siviller ne olsa askerler gibi icraat hususunda cüretli davranamazlar; işlerin içinden gürlütüsüzce sıyrılıp çıkmağı tercih ederler. Mithat paşanın isimizi bozmağa çalışacağı ummam; fakat koca Rüşti paşaya inanmıyorum. O gülerken ağlar, ağlarken güler. Binbir dereden su getirir. Kendisi istibdadı mail olduğu için Mithat paşanın fikirlerine mümaşat etmez. O, padişahın vekili mutlakı olmağı her halde başvekâlete tercih eder. Abdülâziz bugünlerde siyasi zaruretler karşısında bir ıslahat fermanı çıkarsa da onu sadaret makamında tutsa başka bir şey istemez. Mührü hümayun koynunda mı, keyfi de yerindedir!»

Mührü hümayun koynunda olmak Abdülmecit saltanatında, Abdülâziz devrinin ilk iki sülüsünde belki bir keyif teşkil ederdi. Fakat H. 1288 den itibaren sadaret en büyük mesuliyetlere tahammülü istilzam eden pek tehlikeli bir makam olmuştu.

İki padişahın hal'i mesuliyetini üstüne alan Mütercim Rüşti paşa ihtiyarlıkla artık şimdi vaziyete hâkim olabilecek iktidarı göstermiyordu.

Bunun için idi ki Abdülhamidin de gözleri ondan ziyade Mithat paşaya dikiliyor, onu küнденen atmak çarelerini düşünüyordu.

Abdülhamit bir gün mutemedi olan imamı Yusuf efendiye - bilâhare baş imam oldu - nezdine celbederek: «Şeriatın ahkâmı devlet ve milletin mahamı umurunu tesviyeye kâfidir; kanunu esasî ünvanı altında yeni usul vazı caiz ve münasip olamaz.»

Mealinde ülemanın mühürlerini havi bir mahzar tanzim ve takdim edilmesi için çalışmasını söylediler.

Yusuf efendi tanıdığı bazı hocafendilerle görüşür:

— Kanunu esasî yapılacak imiş! Bu gibi ihdaslar şerîşerife muvafık olmasa gerektir!

Yolunda idarei kelâm eder. Buna mukabil müderris efendiler:

— Henüz görmedik. Mündericatinâ ittila peyda olmaksızın leh ve aleyhte söz söylemek doğru ve haklı bir şey sayılmaz!

Cevabını verirler. İstenilen mazbata ele geçirilemez. (1)

Vadinde açıktan açığa hülfedemeyeceğini takdir eden Abdülhamit kanunu esasî işinde her yolda taallüllere sapsmış, fakat bir türlü bunu atlatmak çaresini bulamamıştır.

Kanunu esasî müsveddelerinin birer sureti şehzadelere verilmiş, tetkikatı meclisi vükelâyâ havale olunmuştu.

(Arkası var)

(1) Esvatı sudur.

AKBA

Kitap Evinin birinci şubesi Maarif vekâleti karşısında açıldı. Her lisandan kitap, mecmua ve gazeteleri en müsait şeraitle AKBA müesseselerinde bulursunuz. Kırtasiyenizi en ucuz olarak burada temin edersiniz.

AKBA merkezi: Telefon 9377
„ birinci şube: „ 1161
„ ikinci şube: Saman pazarında

AKŞAM kitaphanesi neşriyatını AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz.

Fatma hanım mahkemeye verilmemiş

Bundan bir kaç gün evvel Kadıköyünde Fatma hanım isminde bir tefecinin, ticaret müdüriyeti murakıpları tarafından yakalandığı yazılmıştı.

Kadıköyünde Altıyol ağzında oturan Fatma hanım isminde biri, gazetemize yazdığı mektupta diyor ki:

«Ötedenberi Selânikte büyütüğüm bir şahsın bana karşı tecavüzane hareketinden dolayı kendisine yol verdim. Bu adam bundan muğber olarak, benim tefecilik yaptığımı ticaret müdüriyetine bildirmiştir. Ticaret müdüriyeti usulen tahkikat yapmaktadır. Henüz mahkemeye verilmedim, bu yazının bu suretle gazetenizde tashih edilmesini rica ederim.»

Yeni ziraat kursları

İzmir 9 (A.A.) — Bornova ziraat nümune mektebinde açılan kursta yarından itibaren derslere başlanacaktır. Kursta ziraat vekâletinin ecnebi mütehasısları tarafından dersler verilecektir. Mütehasıs profesörlerle kursta iştirak edecek ziraat memurları şehrimize gelmişlerdir. Kurs 25 gün devam edecektir.

DAĞLARI BEKLİYEN KIZ

Yazan: Esat Mahmut

— Korkma, düşmüyoruz, iniyoruz dedi. Bak, şu dağların manzarasına ne güzel.. Hele şu suyun akışındaki letafet... Aym şu koyu esmerlikler içindeki görünüşü..

Tayyare altı, yedi yüz metre irtifaka kadar alçaldı. Bir kaç daire çizdi, sonra düzeldi. Kayaların üstünde dönmeğe başladı.

Sermet avyefonu aldı, Adnana bağırdı:

— Tam mahut kızın yuvası üstündeyiz. bir tenvir bombası at da dağlar iyice aydınlan-sın...

Bir dakika sonra, iplerle ağır bir cisme raptedilmiş küçük bir paket tayyareden aşağı yuvarlandı. Keskin bir ıslık sesine benzeyen bir çığlık duyuldu. Sonra birdenbire, bir gaz deposunun bir anda parlayışına benzeyen bir ziya, bir alev tabakası yükseldi. Küçük bir paraşüte merbut bulunan bir alev parçası boşlukta seyreden bir yangın gibi, bulunduğu yere ışık vererek ağır, ağır kayaların üstüne inmeğe başladı. İşte tam bu sırada idi ki kara bir kayanın altından şimşek gibi birdenbire yanıp sönen bir takım ziyalar parladı.

Sermet birdenbire Nerimeyi iterek avyefona sarıldı.

— Adnan dikkat, kahpe ateş ediyor gene dedi.

Birdenbire oturduğu yerden ayağı kalktı. Makineli tüfek (türelini) yakaladı.

Avyefondan bağırdı:

— Adnan kanatlarda iki bomba var, onları savur, ve derhal 30 derece şarka meylet ve kabilse bir alçalma hareketi yap. (Kolimetro) ile, patikada kaçmakta olan bir eşkiya kolu gördüm. Tariyalım..

Tayyare bir anda sarsılır gibi oldu. İki kanadından iki ağır cisim ıslıklar çalarak aşağı yuvarlandı. Bir saniye sonra gök gürleri gibi bir ses duyuldu. Bir duman ve bir alev tabakası yükseldi. Taşlar çatırdadı, kayalar yıkıldı. Semaya feryatlar yükseldi.

Adnan bu sırada makine ile arkaya doğru bağırdı.

— Sermet hava büsbütün kararıyor. Daha fazla duramayız. Yalnız bir hamle yapacağım, hazır ol, yalnız makineli tüfeği işletirken dikkat et, yalnız değiliz, kadın var...

Tayyare birdenbire yana doğru yattı.

Nerime bir feryat kopardı. Bütün avazı çıktığı kadar bağırarak Sermetin boynuna sarıldı.

— Bir dakika daha burada durursam kendimi aşağı atarım, söyle, çabuk Adnana söyle, yükselsin gidelim. Öleceğim, kalbim duruyor.

Sermet yerinden kalktı. Makineli tüfek türeline yapıştı ve bu arada sağ ayağını Nerimenin dizine koyarak bastı.

— Sus.. Yerinden kımıldama diye bağırdı. Her taraftan ateş ediyorlar. Serseri bir kurşun sana raslamasın...

— Allah aşkıma yapmayın, gidelim...

Avyefondan Adnanın sesi yükseldi.

— Paraşütlü bir tenvir bombası attım, alçalıyorum, ateşe başla...

Bir anda kayalar ve kayalıkların

arasındaki patikalar, gündüz gibi aydınlanıverdi. Acayip kıyafetli bir takım insanlar gene acayip bir takım sesler çıkararak peşışan oraya buraya koşuşup duruyorlardı. Bu sırada bütün o karanlık dağlardan tayyareye karşı kesif bir mitralyöz ateşi de açılmış bulunuyordu.

Sermet Avyefondan bağırdı:

— Biraz sağa meylet.. Ateş...

Birdenbire bir şimşek çaktıyor gibi oldu:

— Takatakatakatakataka...

Tayyarenin mitralyözleri işledi. Ne yaptığını, ne yapmak için geldiğini bilmiyen bir takım insanlar, boğuk boğuk sesler çıkararak bir iskambil kâğıdının birbirini üzerine devrilişi gibi yerlere serildiler. Tayyare muntazam manevralarla mütemadiyen patikaların üzerinde uçtu.. Her uçuşta yeni bir iskambil kâğıdı devrildi. Her ateşte hainlerden mürekkep bir grup, kayaların dibine gömülüp kaldı...

Sermet ayakta mütemadiyen ateş ediyordu. Aradan bir kaç dakika geçti. Mitralyözün sesi birdenbire kesildi. Sermet hemen avyefona sarıldı.

— Kurşun bitti yüksel'im.

Adnan cevap verdi..

— Dönüyoruz.

Tayyare hasmını yenmiş kudretli bir atmaca gururle ağır, ağır kafasını kaldırdı.

Ayn ışığı altında yosunlu bir deniz rengile parlıyan kayalara gölgesile bir kaç kartal resmi çizdikten sonra karargâh istikametini aldı ve tam mahut vahşi kızın ateş ettiği yerin üzerine geldi bir kavis çizdi, fakat tam bu suretle yolunu tayin ederken birdenbire kesif bir yayılım ateşi içine alındı.

Aradan ancak bir dakika geçti. Sermet bir feryat kopardı.

— Ah, vuruldum!..

Bu acı feryadı, genç bir kadının boğuk ve kısa bir çığlığı takip etti. Sermet birdenbire, makineli tüfeği bırakarak Nerimenin kucağına yıkıldı. Saçlarının şakağını örttüğü yer ıslandı. Alnından yüzüne doğru kandan bir çizgi çizildi. Gözlerini ancak bir iki defa açıp kapıyabili. Dudaklarının rengi kayboldu. Kafasını sağa doğru büktü. Aym ışığı saçlarının arasından geçerek gözlerine gölgesi bir aydınlık verdi. Son bir gayretle dudakları kımıldadı.

Hareketsiz ve sessiz kendisine bakan Nerimeye bir şey söylemek istedi, söyliyemedi. Gülmümedi.. Sonra, ağırlaşan ve soğuyan başı Nerimenin göğsünden kucağına doğru kaydı...

Gece saat on... Hangarların üzerinde keskin bir borazan sesi dalgalanıyor.. Yavaş yavaş ışıklar sönüyor, Kasaba korkunç bir karanlığa gömülmek üzere...

Adnan kafasını birbaşının masası üzerine koymuş ağlıyor. İki genç zabıt ayakta... Sol taraftaki masada başçavuş verilecek rapor daktilo ile temiz çekiliyor. Oda derin bir sükût içinde... Yalnız yazı makinesinin madeni sesi kısa fasılalarla karışık gürlütüler çıkarıyor...

Birdenbire odanın kapısı açıldı. İçeriye doktor girdi, binbaşının önünde durdu. Sözlerini kısa cümlelere taksim ederek dedi ki:

(Arkası var)

Bu Perdenin Arkasında

Tefrika No. 65

Yazan: Earl deri
Mösyö Kirk, bir köşe intihap ettim, vestiyere açılan kapıdan, görünmeksizin bütün vukuatı seyredeceğiz.

— Evet ne demek istediğinizi anlıyorum diye Kirk cevap verdi. Müdürle konuşmak için haber yolladı. Bir kaç dakika sonra dört adam da arka odanın karanlığında yerleştiler. Küçük hafiyeye yerinde duramıyordu. Vestiyerde cereyan edecek vukuatı arkadaşlarına iyi seyretmek için Şan yerler tanzim etti. İhtiyar Peter Li masasının başında gazete okuyordu.

Şan:

— Bir dakika, dedi.

Kapıdan yavaşça çıkıp Li'ye alçak sesle bir şeyler söyledi. Koridora bir göz gezdirdikten sonra telaşa yerine avdet etti.

Kolonel Betham her zamanki mağrur tavrile portmantoya yaklaştı ve şapkasını, pardösüsünü verdi. Markayı alıp çekilirken Kirk, Flanneri ve Düf öne eğildiler. Şan yerinden bile kimilmedi.

Vakit ilerliyordu. Diğer âzalar yemek için birer birer geliyorlardı. Flanneri artık sabırsızlanmağa başlamıştı.

— Bu komedinin ne lüzumu vardı?

— Sabır, diye Şan cevap verdi. Çinlilerin dediği gibi «zamanla ot, süt olur.»

— Şimdilik ineği bulmayı tercih ederim diye Flanneri söylendi.

— Sabır, bir hafiyeye lâzım olan evsafın birincisidir. Öyle değil mi mösyö Düf?

— Fikrinize iştirak ederim. Burada sigara içilebilir mi?

— Tabii, diye Kirk cevap verdi.

Dakikalar geçiyor, dışarıda ayak patırlarıyla konuşan ahbaplar işitiliyordu. Flanneri, kızgın sobaya yapışmış bir sineğe benziyordu, durmadan sığıyor ve söyleniyordu.

Erik Dürand gelerek, palto ve yumuşak şapkasını bıraktı; perişan hali elân geçmemişti. Flanneri bu adamı görünce mahcubiyetini hatırladı.

— Zavallı adama öyle beyhude yere darbe indirmiş olduk ki! İtham eden gözleri Şan'ı aradı. Hafiyeye sanki cansızmış gibi sandalyesinin üzerinde oturuyordu.

Aradan yarım saat geçti. Flanneri elindeki saatin ileri hareketlerini saymaktan yorulmuştu.

— Yemek zamanını geçireceğim. Hele bu allahın belası iskemle, fırçaya benziyor.

Şan tatlı bir sesle:

— Kadifeden divan hazırlamak fırsatını bir türlü bulamadım. Sakin durmayı bilen adam en mesut adamdır. Esasen henüz daha şimdi intizara başladık, diye cevap verdi.

Aradan bir yarım saat daha geçince Flanneri artık kendini tutamadı.

— Bir tek kelime soracağım! Burada ne bekliyoruz? Öğrenmek istiyorum, aksi takdirde çıkıp giderim.

— Sir Frederik'in katilini bekliyoruz. Memnun olmadınız mı?

— Hiç, katiyen! Sizden boyunun ölçüsünü aldım; elinizden

Türkçeye çeviren: Z. J.
Kozları artık atın. Of! Bu iskemle beni öldürecek.

— Susunuz!

Şimdi Şan öne eğilmiş, portmantonun önünde duran yazıhaneye bakıyordu. Diğerleri de onu takip ettiler.

Kasanın önünde Eirk Dürand, markayı Li'ye uzattı. Peter Li de buna mukabil pardösüsüne şapkasını getirdi. Binbaşı ceplerini karıştırdıktan sonra diğer bir marka bularak uzattı. İhtiyar hizmetkâr markayı iyice muayene ettikten sonra, siyah meşinden bir çanta verdi.

Şan, şaşırmış olan Flanneri'nin kolundan şiddetle çekip koridora doğru sürükledi. Kirk ve Düf arkadan geliyorlardı. Dördü de birden, muazzam sokak kapısının önüne dizildiler. Dürand hızlı adımlarla ilerliyordu. Yolunu kesen grupun önünde durdu.

— Ne mesut tesadüf diye söze başladı. Mösyö Kirk, bana klübün davetiyesinden yolladığınız için size çok teşekkür ederim. Mümkün olduğu kadar istifade etmeğe gayret edeceğim.

Şarli Şan, faciayı sinemaya tercih eden bir nesilden geldiği için gözleri sevinçten pırıl pırıl parlıyordu. Hemen kolunu kaldırdı.

— Müfettiş Flanneri, bu adamı tevkif ediniz!

— Fakat... ben... be... diye Flanneri kekeleydi.

— Dürand'ı tevkif ediniz! Hemen tevkif ediniz! Koltuğunun altındaki çantada mühim evrak var. Bu çanta Sir Frederik'in çantasıdır!

Hakikat meydana çıkıyor

Dürand, çinlinin muzafferiyeti karşısında donkaldı; yüzündeki bütün kan çekilmiş, kurşunu bir renk almıştı. Flanneri elini çantaya uzattı, binbaşı mukevemet etmeksizin bıraktı.

— Sir Frederik'in çantası değil mi? diye Flanneri sordu. — Artık mütereddit hali geçmiş, şimdi tam bir müfettişe yakışan tavri takınmıştı. — Eğer bu evrakın içinde ufak bir delil bulabilirsek, adam kovalamamız nihayet olmuş demektir. — Çantayı açmağa çalıştı. — Kilitli! Maamafih zorlamıyalım, içindekilerini belki yırtabiliriz.

Şan hemen atıldı:

— Mösyö Kirk, Sir Frederik'in anahtarları elân sizde mi?

— Evet çekmemde.

Etraflarını yavaş yavaş mütecessis bir halk kitlesi sarıyordu. Şan Flanneri'ye hitaben:

— Burada boş yere vakit kaybediyordunuz dedi. Bungalova dönsük fena olmaz, orada bu meseleyi hallederiz. Siz de mösyö Kirk lütfen mis Morov'a telefon edersiniz. Kendisine hemen haber vermezsek ayıp etmiş oluruz.

Flanneri tastik etti:

— Çok doğru. Mösyö Kirk bu zahmeti siz ihtiyar edin.

Şarli:

— Aynı zamanda da asansör-cü kız Gras Lan'ı birlikte getirmesini söyleyiniz.

Flanneri:

— Niçin? diye sordu.

Şan omuzlarını silkti.

— Zaman bize bütün hakikati öğretecek.

(Arkası var)

Her akşam
bir hikâye

Aşk mektupları

1

Benim iyi kalpli, aziz Mübeccelim, gönderdiğiniz çiçeklere ve mektuba son derece minnettarım. Zavallı Selma ile unutulmaz günler geçirdiğim küçük salonu sizin o çok güzel yıldızlarımızla süsledim. Karımın vefatından beri geçen üç hafta duyduğum acıyı teskin edemedi. Biliyorum ki Selma sizin en aziz dostunuz idi. Onu bir hemşireden fazla seviyordunuz. Sizin ruhunuzun yüksekliğini, hissiyatınızın temizliğini bilirim.

Bana gözlerin samit lisani ile muttasıl beni sevdiğinizi, sizinle yeni bir hayata başlamak kabil olacağını anlatıyorsunuz. Vicdanımdan gelen hamleyle tâbi olarak sizi bundan menetmeğe kalkarsam hiç hayrete düşmeyiniz. Aziz Mübeccel, hayatım hiç bir zaman tamamiyle sizin olamayacak. Selmayi hem ruhumla, hem sinirlerimle sevmiş olduğumu düşününüz. Kendisini dünyadan çekerek tek bir erkeğe hasreden güzel, hassas ve zarif bir kadının aşkı ne derin bir hatıra bırakacağını tahmin edebilirsiniz. Ölüm, iki senedenberi süren bu saadeti ihlâl etti.

Bir kaç gündenberi sizinle müsterek bir hayat ihtimalini düşünüyorum. İkimiz de serbesiz. İkimizin de paramız var. Buralarını düşünürken aklıma derhal:

— Ya Selma? suali geliyor.

Çünkü karım her an yanımdadır. Öldüğü gündenberi müsterek hayatımızın tatlı saatlerini hayalimde tekrar yaşıyorum. Bütün bu muhit onun hatıraları ile, manevî kokusu ve varlığı ile doludur. Kulağımda:

— Beni unutma, sevgilim! diyen sesini işidiyorum.

Eminim ki o bizim evlenmemizi takdis edecektir. Çünkü pek aziz dostu idiniz. Fakat içimde öyle bir parça var ki hâlâ onundur. Ne zaman, ne ölüm, hiç bir şey bunu mahvedemez. Selmanın hatırası böyle her an etrafımda yaşarken sizi nasıl sevebilirim, Mübeccel?

Rica ederim, benim bu vaziyetimi tahlil ediniz. Beni zalim ve hotgâm bulmayınız. Size hayat başka tarzda gülecektir. Sizin bu muhteşem gençliğiniz kendisine lâyık olan arkadaşı elbette bulacaktır.

En güzel yıldızlarımızı Selmanın piyanosunun önüne koydum. Zannediyorum ki Selmanın ruhu benim düşüncelerimin içine karışarak hayatınızı size daha ziyade lâyık birine vermenizi tavsiye ediyor.

2

Mübeccel, bu akşam için verdiginiz randevuya gelmiyeceğim. Nuriye hanımefendinin salonunda da bana tesadüf etmiyeceksiniz. Kalabalık içinde kederimi belli etmiyecek kadar kendimde kuvvet bulamıyorum. Niçin bana: «Aşk yalnız ruhanî bir şey değildir. Vaktile zavallı dostum Selma da böyle düşünürdü, siz de hâlâ o hülyadasınız!» diye yazıyorsunuz?

Benim ruhuma nasıl bir şüphe sokmak istiyorsunuz? Hayatıma Selmanın hatırasıyla beraber iştirak edeceğinizi söylüyorsunuz. Fakat ben biliyorum ki birlikte yaşamağa başlarsak onun hatıralarına karşı mücadele etmiyeceksiniz. Bütün dostluğunuza rağmen onu kalbimden çıkarmağa

çalışacaksınız. Bu sonu gelmez mücadelede nafile yere kendinizi harap edeceksiniz.

Bu yazdığım şeylerden sonra kim bilir hakkımda neler düşünürsünüz! Beni kalpsiz bir adam diye zannettiğinize eminim. Sizin gibi güzel ve genç bir kadın aşkın azametinden şüphe edebilir mi? Vicdanım sizi sukutu hayale, teessür ve ıztıraba uğramaktan menetmek için çalışmağa beni mecbur ediyor. Mübeccel, rica ederim, beni sadece bir dost diye telâkki ediniz, ve beni hülyalarım ile yalnızlıklarım ile başbaşa bırakınız.

3

Üç aydanberi mektuplarınıza cevap vermiyorum. Size karşı, her zaman olduğu gibi, çok samimi davranmak isterim. Hayatımda yeni bir vaka tahaddüs etmemiş olsa idi ihtimal ki size hiç mektup yazmıyacaktım. Bu sabah Selmanın aile hatıralarını sakladığı eski bir dolabın içinde onun hatıra defterini buldum. Bunun içinde bana ait olmayacak ne bulunabilir? Defteri karıştırmadan evvel işte böyle düşünüyordum. Biliyorsunuz, ötedenberi bütün hissiyatını, bütün hatıralarını Selma bu deftere yazardı.

İlk sahifeleri büyük bir teessür içinde karıştırdım. Mektepte bir arada geçirdiğiniz hayata dair tafsilât veriyordu. Kadınlık hayatı, aşk arzuları, garip ve meçhul hisler içinizde yeni canlanmağa başlamıştı. Artık mektep sizi sıkıyordu. Buradan kurtulmak için çırpınıp duruyordunuz. Mektepten birer kadın olarak çıktınız.

Sonra, bana ilk rasgeldiği zamana ait sahifeler. Bunları okurken aşkının büyüklüğüne dair son bir delil daha görmüş oluyordum. Selma hatıra defterini yazarken ruhunu çırpıplak meydana koyuyordu. Yabancı gözlerden uzak zannettiği bir odada vücudunu soyar gibi...

Heyecan ve teessürden titrer bir halde son on sahifeye geldim. Burada neler gördüğümü tasavvur edemezsiniz, azizim? Size yalnız bir kaç cümle nakledeceğim ve şu asırda ruhumdan bahsetmeğe lüzüm görmiyeyeceğim:

«Kocamın uzun süren gaybubeti esnasında, Mübeccel ile ve kuzeni Seyfi ile uzun uzun dolaştım, koştum. Çok güzel bir genç değil. Fakat kuvvetli ve erkek yapılı. Birdenbire bende antipati uyanırdı. Gözlerimin içine bakarak küstah bir surette konuşuyor. Her lâkırdısı beni titretiyor. Sesini unutmak kabil değil. «Mübeccele yazdım, darıldım, kuzeninin tacizatından beni kurtarmadığına söylendim. Çünkü kocamı çok seviyorum. Başka bir erkeğin yaptığı kura tahammül edemem.

«Mübeccelin hiç kabahati yok. O kendisi bu delikanlının beni altüst eden bakışlarına dayanmak, hiç müteessir olmamak kuvvetini buluyor. Demek insan kocasını bu kadar sevdiikten sonra da sadık kalmak çok zor bir iş!..

«Müthiş günler. Birdenbire ona mağlup oldum. Kendisini muttasıl tahkir ettikten sonra bir baş dönmesi içinde onun oldum. Kendime geldiğim dakikada kocamı düştümdüm. Ona bir tokat attım. Yüzüme kahkaha ile güldü. «Zannediyorum ki fiyevrim var. Kendi kendimden nefret ediyorum.

Radyo

11 Mart pazar

İstanbul : 18-19 plâk neşriyatı, 19-19,30 muhtelif neşriyat, ajans haberleri, 19,30-21,20 Türk musiki neşriyatı, (kemanî Reşat bey, tamburi Mesut bey, kanunî Vecihe hanım, Muzaffer bey, Vedîa Rıza hanım) 21,20-21,30 ajans ve borsa haberleri, 21,30-22,30 Bedriye Rasim hanımın iştirakile dans musikisi.

Ankara : 12,30-13,30 Ankara Palastan nakil, 18-18,40 vjyolonsel konseri (E dip bey tarafından), 18,40-20 alaturka saz, 20 ajans haberleri.

12 Mart pazartesi

İstanbul : 18-18,30 plâk neşriyatı, 18,30-19 fransızca ders, 19-19,30 Suat İsmail bey tarafından konferans, ve ajans, 19,30-21,20 Türk musiki neşriyatı (Ekrem bey, Rusen bey, Cevdet bey, Saim bey, Şeref bey, Belma hanım, Vecihe Nedirre hanım), 21,20-21,30 ajans ve borsa haberleri, 21,30-22,30 Necip Yakup bey orkestrasi tarafından muhtelif eserler.

Ankara : 12,30-13,30 Ankara Palastan nakil, 18-18,45 alaturka saz, 18,45-19,20 dans musikisi, 19,20-20 alaturka saz, 20 ajans haberleri.

AKŞAM
Abone Ücretleri

Türkiye Enebi

SENELİK 1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK 750 »	1450 »
3 AYLIK 400 »	800 »
1 AYLIK 150 »	—

Abone ücretleri doğrudan doğruya AKŞAM idaresi namına gönderilmelidir. Adres tebliği için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilkade: 24 — Ruzukasım: 124

5. İsmail Güneş Ögüt İkinci Akşam Yayınevi
E 10,30 12,8 6,13 9,30 12 1,30
Va. 4,41 6,19 12,24 15,41 18,11 19,40

İdarehane: Babıâli civarı
Acımusluk Sk.
13 No.

Sevdiğim adam için kendimi temiz bir halde muhafazaya muktedir olamadığıma yanıyorum.»

«Mübeccel mektup yazıyor, olan vakadan dolayı esef ediyor. Fakat kuzeni dışarı gitmiş, Meseleye o kadar ehemmiyet vermemele imişim. Onu bir daha nerede göreceğim?» «Her akşam fiyevri geliyor. Kocam üstüne titriyor. Beni her zamankinden fazla seviyor. Ona her şeyi anlatmak istiyorum.»

Sizin bildiğiniz bu şeyleri size niçin yazıyorum? Duyduğum ilk teessür dakikaları geçince Selmanın hatıraları hâlâ bütün kuvvetle içimde yaşadığını hissettim. Size bir muahazede bulunacak değilim. Bilâkis, maziden bahsetmemiş olmanızı pek takdir ederim. Son mektubumda size pek haşın şeyler yazmış olduğumdan dolayı beni affediniz. Siz karımın bütün sırlarına vâkıf idiniz. Onun son dakikaya kadar bana ruhan sadık kaldığının teminatını sizin ağzınızdan işitmek isterim. Gelecek çarşamba Nuriye hanımefendinin salonunda buluşalım mı?

4

Aziz Mübeccel, kalabalıkta fena halde sıkıldım. Neden gelmediniz? Evde pek yalnızım. Patlıyorum. Bugünkü kadar hiç bir zaman evimde kendimi bu kadar yalnız ve kimsesiz hissetmemiştim. Yanımda ruhuma eş olacak bir kalbe ihtiyacım var. Saat beşte sizi bekliyorum. O saatte hizmetçi sokağa çıkar, yalnızım. Asansöre binmeyiniz. Kapıyı üç kere çalmız. Dikkat ediniz kapıcı sizi görmesin. Artık yeni hayatımı sizinle tekrar kurmağa karar verdikten sonra sizi yabancı gözlerden kiskanacağımu pekâlâ takdir edersiniz. Hikâyeci

Aman, korktum!..

- Olmuş hikâyeler -

[Bize kahramanlık ve kabadayılık satan bir kimsenin tehdidini dinlerken «Aman, korktum!..» der ve gene yapacağımızı yaparız. İstihza makamında söylenen ve halkın dilinde dolayan bu cümleyi doğuran bir hikâyeye vardır. Size bugün onu anlatacağız. N. R.]

Yeniçeriler

Yeniçeri ocağı... İşte zorba yatağı,
İşte size askerinin en küstah, en atağı!
Başına buyruk gider; medet, aman dinlemez,
Kanuna omuz verir; emir, ferman dinlemez!
Eğer gözü kızarsa, sıyrır palasını,
Doğrar eniştesini, parçalar halasını!
Hiç merhameti yoktur geçiyorken pazardan:
Hattâ babası bile çıkıp gelse mezardan,
O, metelik vermeden, dükkânlardan alır baş,
Ses çıkaran olursa, hazır sille, kırbaç!
Tarihte bu askerinin pek meşhurdur isyanı:
Mezbahaya dönerdi İstanbulun dört yanı!
Böyle azgın beygirin dizginini kim tutar?!
«İstemezük...» dedi mi, padişah hâpı yutar,
Bu şımarık askere güler yüz gösterirdi,
Ne arzu ederlerse, razı olur, verirdi!
Keçeye pala çalar, destiye kurşun atar,
Sonra boş zamanında hepsi sırt üstü yatar,
Rakı, esrar içerdi.. Fakat nihayet bir gün
«Nizamı cedit..» denen, bir asker etti sökün,
Pabuçları alınıp damlara fırlatıldı,
Bu zorba gürubunun anası ağılatıldı!
Gerçi hikâyemizden biraz tarihe saptık,
Size bu teşkilâtın hülâsasını yaptık,
Hikâyemizde vardır çünkü yeniçeriler,
Üst yanını okuyun meraklıysanız eğer:

Boğos ağa

Hikâyeyi bitirip matbaadan gideyim;
Şimdi «Boğos ağa..» yı size takdim edeyim:

Hey, gidi koca Boğos!.. Bir fıçı gibi şekli,
Ense, kulak yerinde; iki metre göbekli!
Böyle bir Karamanlı bulmaz insan arasa:
Kaşı tam üç parmak, bıyıkları pırsal
Gidi, ermenilerin büyük eşrafı, gidi,
Sorma ki: «Ne yer idi?...»: «Halis topik yer idil..»
Boğazına düşkündür, katmer katmer ensesi:
Küçük, büyük sevinir duyulunca gür sesi:
Kendi hoş şivesile hikâyeler anlatır,
Büyükleri güldürür, çocukları aldatır!
Şeytana taş çıkartır onun zekâsı, aklı;
Der hep: «Bağursuğunda çok şeytanlıklar saklı..»
Doğrudur: Kayseride merkepleri boyardı,
Yaşlı, uyuz hayvanı dinç bir hale koyardı!

İşte bu «Boğos ağa..» bu yüca Karamanlı,
İstanbulun içinde gezerdi anlı, şanlı!
Büyük konağı vardı, eşya doluydu içi,
Çünkü ağam olmuştu padişaha: Kilercil
Göbeğini şişirip, heybetle geziyordu,
Bu halile bir seyyar dubaya benziyordu!
«Boğos ağa..»nın vardı çok güllünc bir tarafı:
Daima iktidardan, heybetten açar lafı,
Derdi ki: «Cümle âlem Boğos ağadan korkar,
«Boğos..» deyip te geçme, gözünde şimşek çakar!..»
Aman.. Korktum..

Sultan Mahmut devrinde son bir isyan çıkmıştı,
Bu isyan bütün şehri vurup yere yıkılmıştı:
Koskoca İstanbul mahşer gibiydi hali,
Artık kan ağılıyordu küçük, büyük ahali!
Bu yeniçerilerden ibaret olan ordu
Evleri, dükkânları hep yağma ediyordu!
Herifler son bir kere kazanı kaldırmıştı,
Aç kalmış kurtlar gibi etrafa saldırmıştı!
Yalnız karışmamıştı bu isyanda sokaklar
Hattâ altüst olmuştu bütün evler, konaklar:
Ellerinde palalar bir sürü yeniçeri
Yağma için giriyor konaklardan içeri,
Para, elmas ne varsa çekip alıyorlardı,
Sonra bir çok kadına kızı salıyorlardı!
Artık «Boğos ağa..»nın evine sıra gelmiş,
Biraz birer yapılmış bu saydığım bütün iş:
İçkileri içmişler, yemekleri yemişler!
Keselere yerleşmiş altınlar birer birer!
Sarhoşlukla havaya tabancalar atılmış!
Evin genç kadınları soyulmuş, oynatılmış!
Herifler, zevk yolunda son hududu aşmışlar,
Herşeyi berbat edip, evden uzaklaşmışlar!
O akşam çıktığından denizde fazla lodos,
Evine gelememiş bizim kahraman Boğos!
Fakat varınca Boğos ertesi sabah eve,
Hemen yukarı çıkmış hiddetle saya, sövel
Etrafta baygın yatan kadınlara göz atmış,
En nihayet karısı meseleyi anlatmış!
Boğos ağa bağırarak hiddetle o saniye:
«Söyleseydin burası Boğosun evi, diyel..»
Kadın demiş: Söyledim.. Gelen her yeniçeri,
«Aman.. Korktum..» diyerek, gene girdi içeri
Saldılar her nerede görseler yosma dış!
«Aman.. Korktum!..» diyerek, becerdiler bu iş!..»
Boğos ağa duyunca bu «korktum..» cümlesini,
Koltuğunu kabartıp atmış yere fesini,
Demiş: Hey koca Boğos!.. Şeref, şanıla otur,
«Sen nerede gezersin, ismin kimi korkutur!..»

Cihan iktisadiyatı

Fransız rantleri yükseldi - Altın fiati düştü - Londrada ecnebilere istikraz memnuiyeti konulacak - Cihan şeker konferansı - Bulgaristanda sanayi nebatatı - Yunan buğdayları

Fransada millî hükümetin bütçeyi parlamentoya kabul ettirmeye ve heyeti vekile kararnameleri ile malî ıslahat yapmağa salâhiyet almağa muvaffak olması umumî itimat hissi uyandırmıştır. Maahaza bu hadise muvakkat bir şey addedilmekte ve mebusan meclisinin yeni müşkülât çıkarılmasından korkulmaktadır. Ezcümle frangın bugünkü kıymetine hücum edileceği muhtelif membalardan bildirilmektedir.

Hükümetin noktai nazarına göre millî paranın kıymetini indirmek için ortada makul teknik esbap yoktur.

Filvaki Fransada maliyet kıymetleri diğer memleketlerin fevkindedir. Lâkin bu hal Fransada altın esasına müstenit fiatlerin diğer memleketlerdeki fiatlerin fevkinde bulunmasından ve yüksek gümrük tarifelerinden ve içtimai tekâlifin ağırlığından ve faizlerin yüksekliğinden ve müta-vassıtların çokluğundan ileri geliyor. Bu ahvalin millî paranın çoğaltılmasını, yahut kıymetinin indirilmesini icap etmediğini maliye nazırı söylemiştir.

Hükümetin muvaffakiyeti Paris borsasında Fransız rantlarının çok yükselmesine ve bu seviyede tutunmasına saik olmuştur. Banka eshamı da rantları takip etmiştir. Sterline nisbetle frangın yükselmesi üzerine ecnebi eshamının vaziyeti Pariste altüst olmuş ve bunların üzerinde muamele azalmıştır.

Altın fiati

Amerikaya altın satışının bıraktığı kâr günden güne azalmış ve son haddini bulmuştur. Bu yüzden Amerikan altın sevkiyatı ve Londra borsasında altın külçe satışı çok azalmıştır. Her günkü satış iki yüz otuz bin İngiliz lirasına kadar inmiştir. Londrada külçe altının fiati birden 6 pens inmiştir. Şimdi bir ounce altın 136 şilin 7 penstir.

İstikraz yasağı

Harice yatırılan İngiliz sermayelerine ait tediyatı kesen ve azaltan memleketlere İngiltereden istikraz almalarına daimî bir yasak konması için Londranın malî merkezi tarafından maliye nezaretine yakında bir müracaat yapılacaktır Daimî yasak vazedilmesi talep olunacak hükümetler elli sekiz olacaktır.

Harici borçlara ait tediyat için kâfi derecede kambiyo tedarikine şimdiki buhranın mâni olduğu Londrada inkâr edilmemektedir. Maahaza bazı hükümetlerin iktidarı nisbetinde tediyede bulunmadıkları yahut büsbütün tediyeden imtina eyledikleri hakkında kuvveli bir kanaat vardır. Meselâ Yunan eshamı hâmilleri arasında endişeler artıyor.

Geçen teşrinisanide Yunanistan ile İngiliz hâmilleri arasında bir itilâf yapılmıştı. Bu itilâf mucibince Yunanistan naktan tediyatta bulunacaktır. Halbuki o zamandanberi dört ay geçtiği halde Yunanistanın tediyata başlayacağına dair bir âlâmet görülmemiştir.

İngiliz sermayedarlarına karşı tediyat yapmayan hükümetlere vazolunacak daimî memnuiyet ile

bu hükümetlerin tediyatta bulunmağı menfaatlerine muvafık bulacakları Londrada zannolunuyor.

Bulgaristanda sanayi nebatatı

Bulgar ziraat nezareti bu sene 38,000 hektar pamuk ve 9000 hektar kendir ve 2000 hektar keten tohumu zeriyaat yaptırmaya ve bunlara tohum tedariki için 600,000 leva tahsisat vermeğe karar vermiştir.

Cihan şeker konferansı

Cihan şeker konferansı martın beşinde Londrada toplanmıştır. Bu konferans Londra iktisat konferansında verilen karar mucibince Cemiyeti akvam tarafından tertip ve davet edilmiştir. Şeker meselesile âlakadar hükümetler bu konferansa iştirak etmiştir. Maahaza bu konferansın mesaisi şeker istihsal ve ticareti işlerini yeniden tensika ait istihzaratta bulunmaktan ibarettir. Konferans Cemiyeti akvam tarafından tertip edildiğinden Almanya buna iştirak etmemiştir.

Yunan buğdayları

Bu sene Yunanistanda buğday zeriyaatı sahası geçen seneye nazaran yüzde sekiz nisbetinde artırılmıştır. Çavdar ve arpa zeriyaatı sahaları o nisbette azalmıştır.

Yunan döviz

1933 senesinde memaliki ecnebiyedeki Yunanlılardan Yunanistana yetmiş yedi buçuk milyon İsviçre frangı döviz gelmiştir. Bunlar banka vasıtasile gelmişlerdir. Diğer vesait ile gelenler ile birlikte bir senede Yunanistana haricteki irkdaşlarından 100 milyon İsviçre frangı gelmiş oluyor. 1932 de ancak 38 milyon frank gelmişti.

Azeri gençler birliğinin yıldönümü

Şehrimizdeki Azeri gençler birliği, teassüsünün sekizinci yıldönümünü perşembe günü gecesi Ayaspaşada Park oteli salonlarında verdiği parlak müsamerelerle tesit etmiştir. Müsamerede şehrimizdeki resmî ve gayri resmî maruf zevatın çoğu hazır bulunmuştur. Müsamerede Azerbaycan, Kırım, Türkistan ve Kazan millî dansları da oynanmış ve millî şarkıları söylenmiştir.

Büyük türk harsının, sanayii nefisesinin muhtelif şubeleri müsamerelerde parlak bir muvaffakiyetle temsil edilmiştir.

Kastamonuda mesut bir nişanlanma

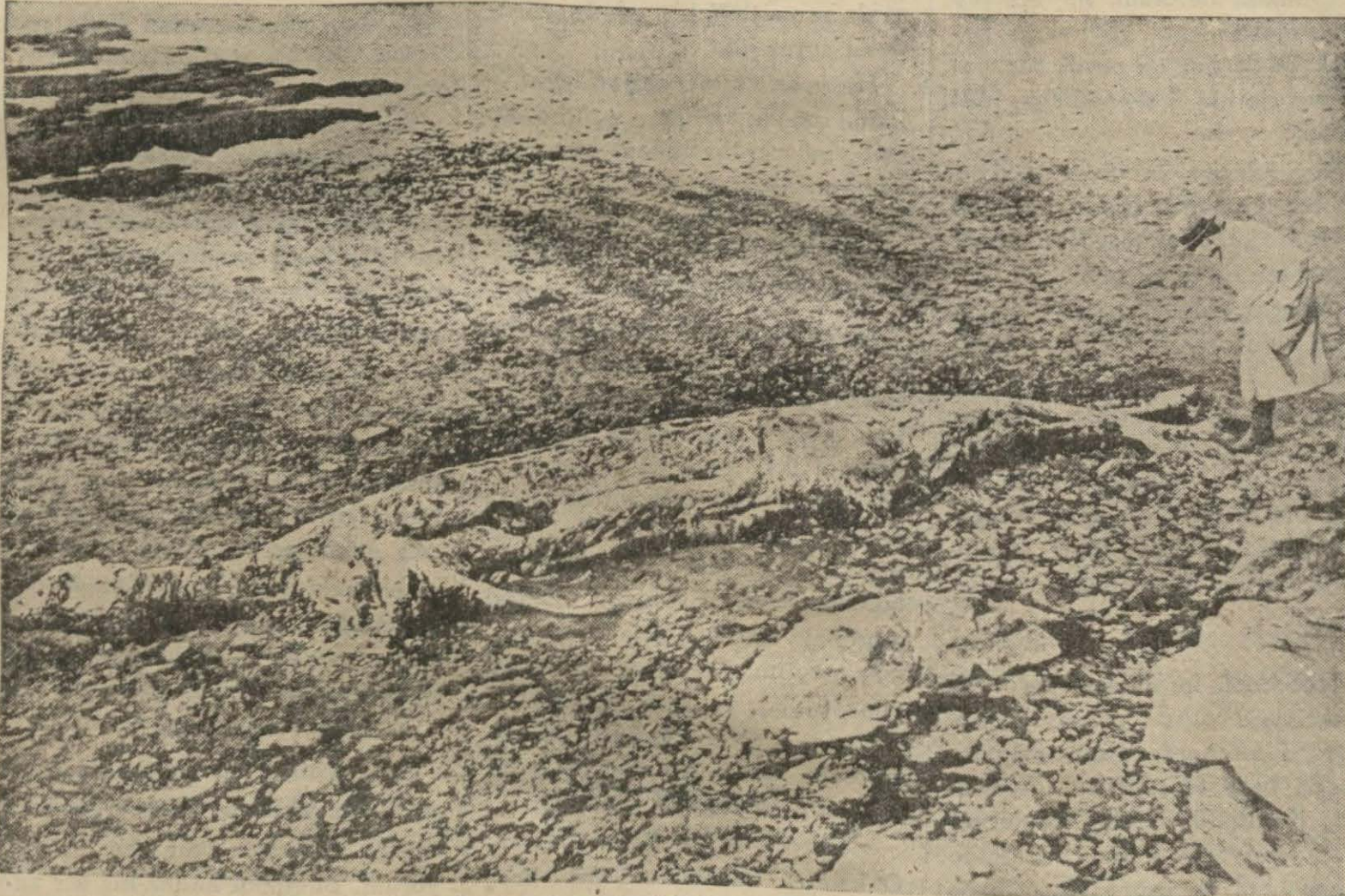
Kastamonu valisi Fuat beyin kerimeleri Firuzan hanımefendi ile İncesu kaymakamı Muzaffer beyin nişan merasimi, Kastamonuda vilâyet konağında yapılmış ve merasim münasebetile vilâyet konağında bir balo verilmiştir.

Merasime Kastamonunun bütün devair müdürleriyle muallimler ve pek çok zevat iştirak etmiştir. Genç nişanlıları tebrik eder ve saadetler dileriz.

Galatasaray ticaret mezunlarının çayı geri kaldı

Galatasaray lisesi 932-933 ticaret mezunlarının bu akşam Tokatliyanda verecekleri çay bazı esbaba binaen tehir edilmiştir.

Fransada karaya düşen deniz canavarı

Fransada Şerburg civarında karaya düşen deniz canavarı

Manş denizinde Strasburg şehri civarında, şimdiki kadar bir eşine rastlanmayan bir deniz canavarı karaya düşmüştür. 10 metre uzunluğunda olan bu deniz canavarının gayet uzun bir boynu ve vücuduna nisbetle küçük bir başı vardır.

Bu canavarın İngilterede Loh Ness gölünde görülen ve halk arasında büyük bir merak uyandıran canavar olduğu iddia ediliyor. Canavarın garip ve görülmemiş

şekli Fransadaki hayvanat âlimleri arasında büyük bir merak uyandırmış ve bir çok hayvanat mütehassısları, canavarın hangi aileye mensup olduğunu tesbit etmek için karaya düştüğü yere koşmuşlardır. Bunlar arasında üniversite profesörlerinden M. Petit te vardır.

Fransız profesörü, canavarı tetkik ederken, en ziyade dikkat nazarına çarpan nokta, boynunun

fevkalâde uzun olmasıdır. Canavarın başının çürümüş bulunması teşhisi fevkalâde güçleştirmektedir. Canavarın sırtı da kılıdır.

M. Petit uzun tetkikat neticesinde canavarın köpek balıklarının henüz eşi görülmemiş bir cinsine ait olduğunu tesbit etmiştir. Fakat bu köpek balığının diğer hemcinslerinden farklı kafasının şekli ve boynunun gayet uzun olmasıdır. Bu canavarın başı bir beygir başına benzemektedir.

Deniz yolları**İŞLETMESİ**

Acenteleri: Karaköy - Köprübaşı
Tel. 42862 - Sirkeci Mühürdarzade
Han Tel: 22740

İzmir sür'at yolu

KONYA vapuru
12 Mart

Pazartesi 16 da Sirkeci
rihtımından kalkacak doğru
İzmir'e gidecek ve dönecektir.
"1129,"

Bartın yolu

BURSA vapuru
12 Mart

Pazartesi 19 da Sirkeci
rihtımından kalkacaktır. (1128)

İskenderiye yolu

İZMİR vapuru
13 Mart

Salı 11 de Galata rihtımından
kalkacak doğru İzmir, Pire,
İskenderiye'ye gidecek ve
dönecektir. "1126,"

Beyoğlu dördüncü sulh Hukuk
mahkemesinden: Beyoğlunda Kal-
yoncu kolluğunda beklemekçi oğlu
partmanında sakin iken 18/11/933
tarihinde vefat eden Hüseyin oğlu
Rasim efendinin terakesine mahke-
mece vaziyet edilmiştir. İlan tari-
hinden itibaren alacaklı ve verecek-
lilerin bir ay ve mirasçılarının üç ay
içinde Beyoğlu dördüncü sulh hukuk
mahkemesine müracaatları
ilân olunur. (14258)

THE TURKISH AMERICAN**Shipping and Trading Co**

Hayri - Araboğlu ve Şeriki
American Export Lines The
Export Steamship Corporation
NEW - YORK

Her on günde bir Newyork ile İma-
nımız arasında muntazam posta:
Her ayın 10, ve 25 inci günleri
Nev - York, dan hareket.

Yakında Nev - York'dan gelecek va-
purlar.
Exillone vapuru 22 Martta doğru
Executive vapuru 14 Nisana doğru

Yakında Nev - York, Fladeliya ve
Bostona için yolcu ve eşyayı taşıyıcı
olarak hareket edecek vapurlar.

Exlubitor vapuru 12 Martta doğru
Exillone vapuru 26 Martta doğru

Kumpanya, müşterilerinin menafine
daha iyi hizmet ve fevkalâde seri pos-
talar taktim emelle İskenderiye veya
Marsilyada aktarma suretile ve doğru
konşimento ile Newyork için mezkûr
İmanlardan muayyen tarihlerde hareket
eden ekspres ve lüks vapurlarına yolcu
ve eşyayı taşıyıcı kabul edecektir.

Bu vapurlar Amerikanın dahili ve
bütün vilâyetleri ile Kanada, Golf, Mek-
sika ve Los Angeles ile San Fransisko
Seattle vesaire bütün İmanlar için
doğru Konşimento ile eşyayı ticariye
kabul edder.

Fazla tafsilât için Galata'da 6 inci
Vakıf (Eski Arapyan) Hanında 4 tunc
katta Hayri - Araboğlu ve Şeriki müra-
caat. Tel. 4.4957-8-928 (18861)

İstanbul 4 tuncü icra memurluğundan:
Akşam gazetesinin 25/2/934 tarih ve
5525 No.lu nüshasının 11 inci sahifasının
1 inci sütunundaki ilânın 17 ilâ 24 ncu
satırlarında tafsilân beyan olunan 1 inci
derecede Emlâk ve Eytam bankasına
ait Borçtan dolayı mezkûr gayrimenkul
mükellefiyetler olarak satılacağı yani
mezkûr Borç devredilmeyeceği taslihen
ilân olunur. 14295

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İstanbul Acentalığı
Liman han, Telefon: 22925

Karadeniz Yolu

MİLLET vapuru
11 Mart

saat 20 de Galata rihtımından
kalkacak, gidışte: Zonguldak, İnebolu,
Ayanak, Samsun, Ünye, Ordu,
Giresun, Tirebolu, Görele, Trabzon,
ve Rize'ye dönüşte bunlara İlaveten
Of ve Sürmene'ye uğrar.

İstanbul Ticaret Müdürlüğünden:

İstanbul Hamamcılar cemiyeti-
nin idare heyeti intihabı 12/3/934
pazartesi günü saat ondan on
beşe kadar Beyazıtta Çadırcılar-
da Sarıncılı handaki İdare mer-
kezinde yapılacak alâkadarlara
ilân olunur. (1065)

DOYÇE ORIENTBANK

Dresdner Bank Şubesi

Merkezi: Berlin

Türkiyede Şubeleri:
İstanbul (Galata ve İstanbul)

Depo: Tütün Gümrük
İzmir

Her türlü banka muameleleri

Hasan özlü unları

PİRİNÇ Özü
PATATES Özü
NIŞASTA Özü
ARPA Özü
BEYAZ Mısır Özü
BEZELYE Özü
YULAF Özü
MERCİMEK Özü
İRMİK Özü
ÇAVDAR Özü

Unlarını çocuklarınıza yediriniz. İstediklerini ve sevdiklerini bıkır-
tıyarak değıştire değıştire yediriniz. Vitamini ve kalorisi çok olan
bu mükemmel özlü unlarla yavrularınız neşeli sıhatli tombul
olurlar. Çabuk büyürler, çabuk diş çıkarırlar, kemikleri
kuvvetlenir, ishal olmazlar, çelik kollara, demir pençeye, taş
adalata, granit vücade, pürnür bal dimağa, pembe ve tombul
yanaklara azım ve iradeye malik olurlar. **HASAN ÖZLÜ**
UNLARİLE VAPILAN MAHALLEBİ ve ÇORBALARIN ve tatlı-
ların, ve pürelerin ve yemeklerin lezzetine payan olmaz. Hasan
Ecza deposu. Taklitlerinden sakınınız.

Hasan markasına dikkat**İstanbul belediyesi ilânları**

İcra edilmekte olan kanalizasyon ameliyatı dolayısıyla Küçük-
pazarda Mektep, Ahlat, Deyirmen ve Leblebici sokaklarının 10 Mart
934 tarihinden itibaren bilcümle vesaiti nakliyyeye kapalı bulunacağı
ilân olunur. (1131)

Sinop Belediye Riyasetinden:

Münakasasına talip zukur etmeyen 26377 lira bedeli keşifli Sinop
şehri elektrik tesisatı eski şerait dairesinde pazarlık suretile veri-
leceğinden talip olanların teminatı muvakkata akçelerile 21/3/934
akşamına kadar Sinop Belediye Encümenine müracaatları ilân
olunur. (1104)

İstanbul İthalât gümrüğü müdürlüğünden

Adet	Kap	M. No.	K. Gr.	Cinsi esya
1	Balya	A B 1	113 00	Yün mensucat

Yukarda yazılı bir kalem mal arttırma ile 17/3/934 Cumartesi
günü saat 14 de satılacağından isteklilerin o gün İstanbul İthalât
gümrüğünde 6 No. satış anbarında hazır bulunmaları ilân olunur. (893)

Ankara Vilâyeti Nafia Baş**Mühendisliğinden:**

1 — Bedeli keşfi "35373,, lira "72,, kuruştan ibaret olan Polatlı-
Haymana yolunda "20,, menfez "4,, kilometre şosa, "2590,, metre
mürabba'î âdi kaldırım inşası ile "5000,, metre mikap taş ihzârı
şeraiti dairesinde kapalı zarf usulile "21,, gün müddetle münaka-
say akomuştur.

2 — İhale 19 Mart 934 pazartesi günü saat 15 te Ankara vilâ-
yeti daimi Encümeninde yapılacaktır.

3 — Evrakı keşfiye ve projeleri görmek ve fazla malûmat almak
isteyenler her gün Ankara Vilâyeti Nafia Baş mühendisliğine mü-
racaat edebilirler. (1010)

Ankara: Mektepler Alım Satım Komisyonu Riyasetinden:

1 — Gazi Terbiye Enstitüsü ve Gazi Lisesi pansiyonu için satın
alınacak olan 150 ton kok kömürile 20 ton gürgen odunu ayrı
ayrı kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

2 — Talipler şartnameleri görmek üzere Mektep idaresine mü-
racaat edebilirler.

3 — Talipler ihale günü olan 22/mart/934 perşembe günü saat
14 te % 7,5 nisbetinde teminat akçelerile veya muteber bir banka
mektubile birlikte teklif mektuplarını Ankara mektepler muhase-
beciliğinde toplanacak olan komisyona vermeleri. 911

İstanbul asliye mahkemesi 4 ncu hu-
kuk dairesinden: Davacı Bilâl efendinin
Rizentın Mapavri nahiyesinin Hamuda
karyesinde Arslan oğlu Giritlilerden Ze-
keriya kaptan aleyhine ikame eylediği
988/24 numaralı alacak davasından do-
layı müddaaaleyhi mumaileyhin adresi
elyevm meçhul olduğundan gazetelerle
ilânen tebligat icra edildiği halde gelme-
diğinden hakkında dava hüküm safhasına
girdiğinden muameleli giyap kararının
iki ay müddetle ilânen tebligine ve mah-
kemenin 18/5/934 tarihine müsadif çar-
şamba günü saat 14 de tahlukına karar
verilmiş olduğundan [müddaaaleyh Zeke-
riya kaptanın tarihi ilândan itibaren
beş gün zarfında itiraz etmediği ve yev-
mi muayyende mahkemede hazır bulun-
madığı veya bir vekili kanunî gönder-
mediği takdirde vakıraları kabul etmiş
addolunarak muhakemeye kabul edilme-
yeceği ve giyabında davanın intac ve
ikmal edileceği ilânen teblig olunur.
(14260)

Dr. HORHORUNİ
Eminönü Valide Kiraathanesi
yanında (13732)

RATOPAKS

Dr. A. KUTİEL
Karaköy'de Topçular caddesi No. 38
(18852)

Dr. Hafız Cemal
Dahiliye mütehasşısı

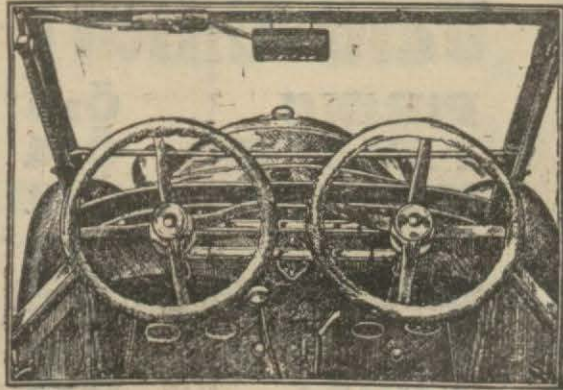
Cuma ve pazardan başka günlerde
öğleden sonra saat 2½ den 4 e kadar
İstanbulda Divanyolunda (118) nu-
maralı hususi kabinesinde hastalarını
kabul eder.
Muayenehanesi telefon numarası 22398
Kışık ikametgâh telefonu 42519

AKŞAM KİTAPHANESİ'nde**SATILAN KİTAPLAR****Tarihî eserler**

	Kuruş
Kanije gazileri	Ahmet Refik 25
Deniz kahramanları	Fevzi 25
Kral Tökeli Emre	Ahmet Refik 50
Rafizilik ve Bektaşilik	» 50
13 üncü asırda İstanbul hayatı	» 50
Ege kızları	Osman Uluğ 40
Bizansın son günleri	İskender Fahreddin 75
Edebiyat antolojisi	» 25
13 ve 14 üncü asır	» 25
Edebiyat antolojisi	» 25
15 inci asır	» 25
Edebiyat antolojisi	» 25
16 inci asır	» 25
Edebiyat antolojisi	» 25
17 inci asır	» 25
Edebiyat antolojisi	» 25
18 inci asır	» 25
Edebiyat antolojisi Nefi	» 25
Edebiyat antolojisi Baki	» 25
Edebiyat antolojisi Fuzulî	» 25
Edebiyat antolojisi Şeyh Galip	» 25
İstanbul nasıl aldık?	İskender Fahreddin 75
Türk tarih bilgisi	Reşat Ekrem 50
Türkiye maarif tarihi	Nafî Atuf 75
Türk korsanları	Abdullah Ziya 200
Meçhul asker	Aka Gündüz 25
Seçuk tarihi	Reşat Ekrem 25
Eski Türk zaferleri	Ahmet Refik 25
Viyana önünde Türkler	» 25
Türkler ve büyük Petro	» 25
Vaşington ve Amerika istiklâli	» 25
25 sene siper kavgası	» 25
Türklerin İstanbul muha- saraları	» 25
Napoleon	» 25
Türk akıncıları	» 25
Yeniçeriler ve eski Türk orduyu	» 25
Peçenekler	Sermet Muhtar 25
Zindan hatıraları	Hüseyin Namık 50
Tarihte kadın simaları	Kan Demir 100
Yunus Emre	Ahmet Refik 50
Atılâ ve oğulları	Halk bilgisi derneği 25
Türk idaresinde Bulgaristan	Hüseyin Namık 100
Büyük deniz kesifleri	Ahmet Refik 75
Sümer Türkleri	Reşat Ekrem 250
Etler - Hititler	» 25
Türkmen oymakları	Salâhaddin Kan Demir 75
Turan ve Türkler	Ali Rıza 75
Kristof Kalomp	Fuat Şükrü 35
Venedikli köle	» 75
Turgut reis	Kemaleddin Şükrü 100
»	Ali Rıza Seyfi 100

Tarihî eserler

	Kuruş
Lâle devri	Ahmet Refik 75
Hoca nüfuzu	» 45
Naima	» 25
Kâtip Çelebi	» 25
Osmanlı devrinde zorbalar	» 25
Alman müverrihleri	» 25
Peçevi	» 25
Selânikî	» 25
Oğuz han	Kemaleddin Şükrü 25
Bozkurt	» 25
Harun Reşit	» 25
Abdurrahman Emevi	» 25
Barbaros kerdesler	» 25
Turgut reis	» 25
Kemal ve Burak reisler	» 25
Kalaç Ali paşa	» 25
Sivasopol	» 25
Pilevne	» 25
Sultan Cem	» 25
Puatye muharebesi	» 25
Musa bin Nasir ve Tankî	» 25
bin Zeyat	» 25
Tarihî çehreler etrafında	Nahit Sırrı 45
Plyesler	
Felâket karşısında	Reşat Nuri 20
Ümit mektebinde	» 20
Bir kır eğlencesi	» 20
Kahraman	Faruk Nafiz 50
Bir cesaret rekoru	Baha Hulusî 15
Öz yurt	Faruk Nafiz 50
Bir beyaz kahraman	Aka Gündüz 35
Sınıf arkadaşı	Ahmet Nuri 10
Parlak seyir	Mustafa Şerif 25
Kayıp çalan asker	M. Feridun 10
Kâhya kadın	Mahmut Yesari 25
Bahtiyar amca	» 35
Savruk	Mülyerden Vefik paşa 40
İnfialî aşk	» 25
Dudu kuşları	» 15
Kocalar mektebi	» 25
Kadınlar mektebi	» 40
Zor nıkâh	» 15
Tartuf	» 40
Don Civani	» 25
Tabibi aşk	» 15
Adamlı	» 35
Zoraki tabip	» 25
Yorgaki Dandini	» 25
Azarya	» 40
Dekbuzluk	» 25
Okumuş kadınlar	» 40
Meraki	» 25

Fikri Tefik

OTOMOBİL ve MAKİNİST mektebi

Taksim - Cumhuriyet abidesi karşısında

Şoförlere; yeni ders devresi Nisan iptidasında başlayacaktır. Müddeti 8 ay ücreti 50 liradır. Direksiyon talimleri, kolaylık, emniyet ve muvaffakiyet temin için çift direksiyonlu otomobil üzerinde yaptırılır. Kadın ve erkek amatörler kayıt muamelesi her zaman açıktır. Amatörlere direksiyon talimleri, 20 ders 26 liradır. Tafsilât için program isteyiniz. Telefon: 42508

(14253)

VALDE LOKANTA ve BİRAHANESİ

Eminönü Valde Han içinde No 17

11/3/934 Pazar: Kalkan tavası, etli bezelye, komposto K. 30
12/3/934 Pazartesi: Kuzu fırın, taze bakla, sarı burma > >
13/3/934 Salı: İşkembe çorbası, tavuk dolması, tel kadayıf > >

Akşamları bol ve nefis mezelerle ucuz meşrubat

(14268)

Kanzuk öksürük şurubu

(Siropektoral)

En muannit öksürükler, bronşit, nefes darlığı ve boğmacanın kat'i ilacıdır. Göğüsleri zayıf olanlar da vikaye edici tesiri şayanı dikkattir. Her eczanede bulunur. (14285)

Ankara Çimentoları

Türk Anonim Şirketinden:

Fabrikamız kimyahanesinde kimyager muavini olarak istihdam edilmek üzere 150 lira maaşla askerlikle alakası olmayan ve fabrikada ikamet edebilecek bir kimyager ihtiyacı vardır. Toprak sanayii kimyagerleri tercih edilecektir. Taliplerin en geç 20 Mart 934 tarihine kadar tahriren veya bizzat yedlerinde bulunan vesaikin suretleriyle şirketimize müracaatları ilân olunur. (1110)

Ucuz Satılık Yatak Odası

Avrupa biçimden en iyi cins tahta DUKO boyası ile boyanmış.

Adres: Taksim-Taşkılla arkası Macar Marangoz atölyesi (14294)

LİNOMANTOL KANZUK

(Romatizma ilacı)

Had ve müzmin adale, mafsalları ağrılarile soğuk algınlıklarından mütevellit ağrılarda ve siyatiklerde tesiri şayanı dikkattir.

Her eczanede bulunur. (14289)

Kimyager Hüsameddin

Tam idrar tahlili 100 kuruştur. Bilimum tahlilât, Bahçekapı, Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzet bey hanı (14245)

KINOPRİN

Kaşeleri

Bütün Grip nöbetlerinin, baş ve diş ağrılarının yegâne devasıdır. Her eczahanedan arayınız. 13613

İst. Asliye Mahkemeleri Birinci yenileme bürosundan.

İstanbul limanına mensup ve Kâmil reis suvar olduğu Kuruçesme iskelesinin 13 ve motörçüler cemiyetinin 6 No-suna kayıtlı orta kayığın 30 T.sani 933 perşembe günü saat 15 raddelerinde Karaköy köprüsile müsademe ve garından dolayı düşer olduğu hasarı bahri raporunun alınması için İstanbul Birinci ticaret mahkemesine vaki talebine mütedair 933/936 No lu dosya Adliyyede yanmış bulunduğundan yenilenmesi için mezkûr motor suvarisi Kâmil reis tarafından tanzim edilen beyanname büromuza tevdi ve yenileme için 15/3/934 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 de tayin kılınmış olduğundan mavna ve hamule ile alakadar herkesin tayin edilen günde Bürodâ hazır bulunabilecekleri ilân olunur.

Möble apartıman

Maçka'ya Narmanlı apartımanında beş odalı möble apartıman kiraya veriliyor. Kapıcıya sorunuz. (14112)

ARSEN

LÜPEN

Çilt

1

23 forma - 115 kuruş

Taşra için posta ücreti alınmaz

AKŞAM KİTAPHANESİ

121, Ankara caddesi

Sahibi: Necmeddin Sadık

Umumi neşriyat müdürü: Enis Tahsin

Akşam Matbaası

Türkiye İmar Bankasının 1933 senesi bilançosu

AKTİF

	Lira	K.
Hissedarlardan henüz alınmayaa yarı sermaye	500	000
Para mevcudu	Lir	K.
Kasada	84,481.66	
Bankalarda	182,586.04	
	217,017.70	
Ehham ve tahvilât cüzdanı		
Borsada kote	9,675	
Borsada kote olmayan	10,000	
	19,675	19 675
Senedat		
Cüzdanda: Vadesi üç aya kadar	88,160.35	
Vadesi üç aydan fazla	200	
	88,360.35	
Muhabirlerde: Vadesi üç aya kadar	10,121.59	
	98,481.94	98 481 94
avanslar		
Esham ve tahvilât mukabil		
(A) Borsada kote	7,870.22	
(B) Borsada kote olmayan	577.61	
Emtia ve vesaik üzerine	18,840.44	
Senedat üzerine	31,908.24	
Sair müteevvi teminat üzerine	29,892.09	
	84,088.60	84 088 60
Borçlu hesabı cariler		
Açık kredi	150,534.45	
Kefalet mukabil kredi teminatı	825,598.19	
	476,132.64	476 132 64
Muhtelif borçlular		
Menkuller:		
Kasalar	2,057	
Mefruşat ve sair	11,070.67	
	13,127.67	13 127 67
Tesis masrafları	22 750 85	
Nazım hesaplar	1 468 002 86	
	2 961 647 23	2 961 647 23

PASSİF

	Lira	K.
Sermaye	1 000 000	
İhtiyatlar	Lira	K.
Fevkalâde	8,868. 69	
Kanunî ve nizamlı	7,813. 70	
	16,682. 39	16 682 39
Vadeli tevdiat		45 956
Cari hesaplar		150 851 09
Tasaruf tevdiatı		
Vadesiz	84,908. 37	
Vadeli: Bir seneye kadar	110,091. 43	
Bir seneden fazla		
	144,999. 80	144 999 80
Sair muhtelif alacaklılar		68 182 12
İtfa tahsisatı		6 539 16
Talep olunmamış temettüleri		283 35
Nazım hesaplar		1 468 002 86
Kâr		60 150 46

Yekûn 2 961 647 23

Muhasebeci ve müdür vekili M. CELÂL

1933 senesi kâr ve zarar tablosu

ZİMMET

	Lira	K.
Masraflar:	Lira	K.
Maaş ve ücretler	18,688	
İdare masrafları	5,696. 69	
Vergi ve harçlar	1,543. 73	
Sair masraflar	2,061. 12	
	27,989. 54	27 989 54
Verilen faiz	23 969 46	
Verilen komisyonlar	7 482 83	
Muhtelif zararlar	18 65	
Amortismanlar	1 312 77	
Kâr	60 150 46	
	120 873 21	120 873 21

MATLUP

	Lira	K.
Alınan faiz ve komisyon	118 983 6	
Muhtelif kârlar	514	
Banka hizmetleri mukabilinde alınan ücret ve komisyon	3 375 5	

Yekûn 120 873 21

Muhasebeci ve müdür vekili M. CELÂL

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

PARA BİRİKTİREN RAHAT-EDER